

Til undsætning!

LIVEX: "Det er unikt for Grønland, at de forskellige sektormyndigheder arbejder utroligt tæt sammen. Ikke kun i den her øvelse men også til hverdag". Reportage fra Nuuk. ■

○ Side 4-5

Danskere i Baltikum?

KLUMME: "Netop nu er NATO ved at opstille en styrke på omkring 6.000 soldater til de baltiske lande. Også Danmark overvejer at bidrage." Christian Brøndum skriver. ■

○ Side 7

Med rygmærke

FÆLLESSKAB: Danmarks eneste motorcykelklub, der udelukkende består af soldaterveteraner, hedder Blue Berets. Klubben har omkring 70 medlemmer i Danmark, Sverige og på Færøerne. ■

○ Side 22

Har vi råd til F-35?

LÆSERNE HAR ORDET: "Vi risikerer et ensidigt forsvar, der kun akkurat har råd til at holde fly på vingerne, mens resten af Flyvevåbnet samt Hæren og Søværnet må se til fra landjorden." ■

○ Side 24

FORSVARSAVISEN

05

FORSVARET

ÅRGANG 5 · JUNI · 2016

SEAHAWK ER LANDET

Forsvaret har modtaget de tre første MH-60R Seahawk helikoptere. Læs side 12-13

KORT NYT OM FORSVARET

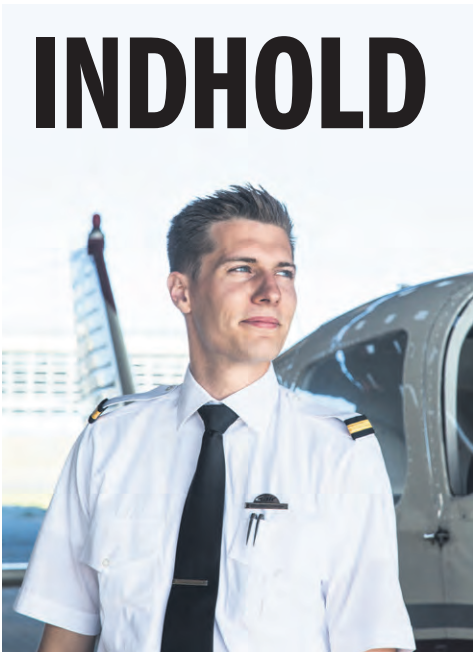
Forsvarets havmiljø-bud var billigst

UDBUD: I fremtiden vil det fortsat være Forsvarets egne skibe og mand-skab, der skal udgøre beredskabet mod forurening af havmiljøet. Det har nemlig vist sig, at Forsvaret kan udføre opgaven billigere end de private virksomheder, som har afgivet tilbud. I overensstemmelse med de vilkår, der var opstillet i udbudsmaterialet, skal de fire nuværende miljøskibe, der er over 30 år gamle, erstattes med helt nye skibe, der er højt specialiserede til at kunne bekæmpe forurening. De nye skibe kan sejle hurtigere end de nuværende, og de vil alle stå standby til at kunne tage af sted inden for en time. Det forventes, at skibene kan indsættes i beredskabet løbende og senest inden udgangen af 2020. ■

F-16 sendt tilbage i krig mod ISIL

BIDRAG: Onsdag formiddag den 15. juni blev danske F-16 kamp-fly under stor mediebevågenhed sendt af sted fra Skrydstrup mod Incirlik-basen i Tyrkiet, hvorfra de igennem de næste seks måneder skal deltage i kampen mod ISIL. I forhold til den seneste udsendelse i samme mission er mandateret nu blevet udvidet, så kampen også kan foregå inde over Syrien. "For piloterne gør det ikke en stor forskel, at de nu også skal flyve over Syrien og ikke kun Irak. De er trænet til opgaven og er klar til at håndtere det, de kommer til at møde dernede," lyder det fra oberst Anders Rex, der er chef for Fighter Wing Skrydstrup. Forkommando og hovedstyrke er ligeledes ankommet og er ifølge chefen for det danske F-16-bidrag, oberst Peter Johan Bødker, blevet godt modtaget. ■

En flyvsk drøm – Søren Vingborg Kristensen satser alt på at blive civil pilot. **Læs side 26-27**

Kort nyt

SIDE 2-3

Feature: LIVEX i Grønland

SIDE 4-5

Feature: Slaget ved Jylland

SIDE 6

Set udefra

SIDE 7

Indland

SIDE 8

Udland

SIDE 9-10

Forskning og analyse

SIDE 11

Materiel

SIDE 12-13

Arbejdspladsen

SIDE 14-19

Uddannelse og karriere

SIDE 20

Sport og sundhed

SIDE 21

Kultur og identitet

SIDE 22-23

Læserne har ordet

SIDE 24

Navne

SIDE 25

Med andre øjne

SIDE 26-17

Bagsiden

SIDE 28

NYHEDER FRA IND- OG UDLAND

Hjælp os med at gøre kommunikationen bedre

SPØRGESKEMA: Hen over sommeren vil alle ansatte under Værnsfælles Forsvarskommando modtage en mail med link til et spørgeskema om den interne kommunikation i Forsvaret. Undersøgelsen skal danne baggrund for en styrkelse af den interne kommunikation, hvilket har været efterspurgt af både medarbejdere og chefer. Derfor er dine svar afgørende for en bedre og mere målrettet intern kommunikation fremover: Hvilken viden er vigtig for, at du kan løse din opgave? Skal Forsvarsavisen være mere digital? Bruger ledelsen for meget management-sprog? Dine svar er vigtige og med til at forbedre den måde, hvorpå vi udveksler viden og informationer i Forsvaret. Vær derfor opmærksom på mailen i din indbakke. Undersøgelsen foretages af et anerkendt analysebureau på vegne af kommunikationssektionen i VFK. ■

Kom til Danmarks største tattoo

UNIFINFORM: Når årets tilbagevendende begivenhed, tattoo-gallashow i Aabenraa, slår takterne an og åbner den 2. juli, vil man kunne se et varieret show med tattoo-opvisning fra flere lande. Brundlund Slot lægger kulisse til tattookorps fra blandt andre Sverige, Polen, Litauen og Holland, mens også Søværnets Tamburkorps og Eksercits Kommando Rosenborg kommer til det 42. tattoo-show i Aabenraa. Se mere på www.intmiltattoo.dk ■

Casper Tybjerg til højre. Her sammen med en F-16 pilot.

Fotokonkurrence på Kastellet

Kastellet i København holder fotokonkurrence hen over sommeren for alle interesserede. Fotograf Casper Tybjerg, der har stor erfaring med at fotografere blandt andet Frømandskorpset og F-16-kampflyene, vil vurdere de indkomne billeder. Hver onsdag vil de bedste billeder blive udstillet, hvorefter tre udpeges som ugens bedste og præmieres. For at deltage skal du tage et fotografi, som har relation til Forsvaret og kan kobles til temaet for konkurrencen: En tid – et sted – et menneske. Konkurrencen løber frem til 31. august. Se mere her: <http://bit.ly/2oeTdji>. ■

KORSØR FRA SIN PÆNESTE SIDE

Der er blandt andet fokus på rekruttering, når Flådestation Korsør slår dørene op.

AF TRINE HAINER MADSEN / OPLOG KORSØR

CHARMEOFFENSIV

Når Flådestation Korsør 27. august åbner sine porte for den brede offentlighed, er der specielt én gruppe mennesker, man gerne ser dukke op i hobetal. Det er elever fra de tekniske skoler i området, der skal have demonstreret, at flådestationen er en arbejdsplads, hvor der er rig mulighed for at arbejde med højteknologisk udstyr. Derfor bliver en del af flådestationens værksteder og værkstedsbiler også vist frem. Til mange af stillingerne er det muligt at søge uden en basisuddannelse fra Forsvaret, og både flådestationens bemandingsafdeling og Forsvarets Rekruttering vil derfor være til stede til at kunne vejlede om ansættelse og specifikke jobopslag.

Der skulle dog være nok at se på og gøre for alle fremmødte. Transportafdelingen viser sine specialkøretøjer, erhvervspraktik holder åbent, Maritime Support Ele-

ment udstiller og viser plancher fra deres udsendelser, og havnetjenesten tilbyder gæstesejls i såvel slæbebåd som jolle og hurtige gummibåde. Også repræsentanter fra Minørtjenesten, Frømandskorpset, Søværnets Dykkercenter, Beredskabsstyrelsen (med specialkøretøj) og Siriuspatruljen (med slæde) dukker op. Værnsfælles Militærpoliti viser blandt andet konfiskerede effekter fra Operation Ocean Shield frem.

Tattoo og F-16

Der vil dagen igennem være forskellige opvisninger. Søværnets Tamburkorps spiller, når portene åbnes, og marcherer igennem byen. Senere på dagen vil de spille koncert og lave tattoo. Fra Flyvevåbnet kommer Eskadrille 722, hvor beredskabshelikopteren, EH-101, hører til, og Hjemmeværnsskadrille 220 fra Kalundborg kommer også på besøg. Flyhistorisk Samling udstiller deres F-16, H-500 samt et par mindre fly, og afvisningsberedskabet (F-16) vil

overflyve flådestationen i løbet af dagen. Søværnets nye myndighed, Søværnets Overvågningsenhed, kommer også, og Storebælt Vessel Traffic Service, VTS, demonstrerer, hvordan gennemsejlingen af Storebælt overvåges.

Ud over de militære myndigheder, hvor dykning er en stor del af hverdagen, kommer der også lokale dykkerklubber; Korsør Frømandsklub og Falcks Sportsdykkerklub. De vil lave liveoptagelser fra havbunden omkring Vestkajen, hvor de vil være placeret. Flere afdelinger af Hjemmeværnet vil være repræsenteret med udstillingsstande, handlebane, sminkning af skudsår, rifter m.m.

Våbencentret Sjællands Odde, VBC, udstiller deres droner på agterdækket af den åbne fregat, og på det åbne patruljeskib er det muligt at prøve at skyde, holde en brandslange og se brandgrej og førstehjælpsudstyr. ■

Åbent Hus

**lørdag 27. august
2016 kl. 10-16**

Program og udstillingsoversigt vil blive opdateret på www.forsvaret.dk/oplogkor samt Facebooksiden: Søværnets Operative Logistiske Støttecenter Korsør. Her ligger der også en del billeder fra sidste års åbne hus.

Åbent Hus er en del af De Maritime Kulturdage i Korsør, og der sker også mange ting på Korsør havne- og Fæstningsområde. Programmet for dette vil kunne ses på: www.visitvestsjaelland.dk/maritim-kulturdag. Mad og drikke kan købes.

På festivalen vil der blandt andet være mulighed for at rappelle ned af Danmarks højeste lodrette klippevæg "Spejlet" på 46 meter. Foto: Soldat for Danmark.

SOLDATERFESTIVAL PÅ BORNHOLM ER FOR ALLE

Til sommer vil veteranforeningen "Soldat for Danmark" begynde en ny tradition på Bornholm. De arrangerer nemlig en soldat- og veteranfestival. Den første af sin slags i Danmark.

AF VÆRNSFÆLLES FORSVARSKOMMANDO

FESTIVAL

Sidste år blev veteranforeningen "Soldat for Danmark" stiftet på Bornholm. Som et af dens første projekter valgte man at kaste sig over at arrangere en soldat- og veteranfestival, som bliver afholdt første gang den 11.-14. august i år.

Selv om foreningen primært består af tidligere soldater fra Almegårds Kaserne, vil festivalen ikke kun være for kasernens soldater.

"Det bliver en blanding af hygge i Rønne med militært inspirerede aktiviteter som morterskydning med tennisbolde, fest med musik om lørdagen og udendørs aktiviteter på Hammeren. På den måde

håber vi, det bliver en byfest for bornholmerne også," fortæller formand for "Soldat for Danmark", Richardt Sølvortorp.

Da det er en forening for veteraner, der arrangerer festivalen, er der derfor selvfølgelig også tænkt særligt på dem ved et arrangement på Almegårds kaserne.

"For veteranerne bliver det forhåbentlig en festival, hvor vi kan mødes på kryds og tværs, snakke sammen og møde både hinandens pårørende samt nuværende soldater under afslappede forhold," siger Richardt Sølvortorp.

Planen er, at festivalen skal være en tilbagevendende begivenhed på Bornholm.

Læs mere om festivalen og køb af billet på www.veteranfestival.sfd.nu. ■

Bagsiden: Militærhistoriske kvajebajere. Læs side 28

DANSK GULD VED "KAMPSVOGN OPEN"

NR.1: Den danske hær har en af verdens bedste kampvognsbesætninger. Det blev konstateret 26. maj, da oversergent Thomsen, overkonstabel Hansen, overkonstabel Larsen og korporal Emdal (billedet tv.) fra 2. eskadron, Panserbataljonen Jydske Dragonregiment vandt årets udgave af Nordic Tank Challenge. At blive den bedste kampvognsbesætning kræver et godt samarbejde, et højt fagligt niveau og ikke mindst evnen til præcis og hurtig kommunikation. Alle disse kompetencer blev testet i konkurrencen, der blandt andet omfattede følgende discipliner; vejhjulsskift, navigation, signaltjeneste og ammunitionsladning. Sverige, Norge, Canada, Tyskland, Polen og USA deltog i konkurrencen. Den amerikanske ambassadør Rufus Gifford (billedet th.) samt tidligere kampvognsmand H.K.H. Prins Joachim gæstede konkurrencen. ■

KOMMENTAR

Nye kampfly er godt for Forsvaret

Efter mange års analysearbejde har politikerne nu truffet beslutning om anskaffelse af nye kampfly til Forsvaret. Beslutningen har været længe undervejs, og jeg synes, at det er godt for Forsvaret, at vi nu kan se frem til en flåde af F-35 Joint Strike Fighter-kampfly. Det er et valg for fremtiden.

Mange har ytret sig om typevalg, antal fly og om økonomi. Og især det sidste har givet anledning til meget debat i forsvarskredse. Det kan jeg godt forstå, og jeg skal være ærlig og sige, at en investering af den størrelsesorden, som skal finansieres inden for budgettet, selvfølgelig vil fylde i et i forvejen presset budget. Det skaber udfordringer, ingen tvivl om det.

Hvorfor synes jeg så alligevel, at der er grund til tilfredshed? Og er det ikke kun Flyvevåbnet, som har grund til at glæde sig?

Jeg synes, vi skal minde hinanden om, at en så slagkraftig og fremtidssikret kapacitet – som en flåde af nye F-35-kampfly er – er et kæmpe aktiv for hele Forsvaret. Det øger vores samlede slagkraft og tyngde. Samtidig skal vi huske på, at det er en langsigtet investering, som trods det aktuelle pres på økonomien ikke kunne udsættes meget længere. Flyene har en lang levetid, og investeringen vil gavne vores forsvar langt ud i fremtiden.

Men bliver der så overhovedet plads til store, nye investeringer i fremtiden, spørger mange. Og det gør der selvfølgelig. Samtidig må vi dog se i øjnene, at der bliver behov for skarpe prioriteringer, og at ønskerne om materiel generelt overstiger de økonomiske rammer.

Det er vigtigt, at store materielanskaffelser ikke kommer oven i hinanden, og vi er nødt til at være realistiske i vores forventninger. Men dermed ikke sagt, at vi lige så godt kan lukke Forsvaret, nu hvor vi skal finansiere F-35-indkøbet, som læserbrevskribenten i dette nummer af avisen (se side 24) antyder.

Der er hele tiden nyt og vigtigt materiel på vej. Søværnet modtog støtteskibe og fregatter i 00'erne. Nye Seahawk-helikoptere er ankommet, og flere er på vej, og der er også taget beslutning om indkøb af nye PMV'er.

Herudover er der planlagt anskaffelse af artilleri til Hæren, og vi ved, at et nyt inspektionsfartøj, søopmålingsfartøjer, lastvogne og så videre er undervejs. Så selv om økonomien er presset, så er der en del at glæde sig til. Det gælder i min optik også udsigten til nye kampfly. ■

Peter Bartram
general
forsvarschef

KOLOFON

FORSVARSAVISEN

Foto: Sara Skytte

UDGIVES AF

Værnsfælles Forsvarskommando / VFK

ANSVARSHAVENDE REDAKTØR

generalløjtnant Per Ludvigsen
viceforsvarschef

REDAKTØR

Birgit Baunehøj - baunehoj@mil.dk

KOMMUNIKATIONSSEKTIONEN

Værnsfælles Forsvarskommando
Danneskiold-Samsøes Allé 1
1434 København K
www.forsvaret.dk

DISTRIBUTION: Send evt. spørgsmål
til forsvarsavisen@mil.dk

TRYKKERI:

Rosendahls - Schultz
TRYK ISSN 2245-957X
ONLINE ISSN 2245-9588

FORSIDEFOTO:

Redaktion afsluttet 14. maj 2016
Copyright Forsvaret 2016

Kilder i Forsvarsavisen kan optræde med fuldt navn eller anonymiseres ved at bruge enten for- eller efternavn. Dette er a"edt af anbefalinger fra FE om en mulig sikkerhedsrisiko for nogle personelgrupper, hvis de står frem på en måde, så de let kan identificeres.

OPLAG: 24.900

LAYOUT: Bjarne Valdemar Jensen

KATASTROFEN INDTRAF I GRØNLAND

Det begyndte med en skibskollision og et sunket fragtskib. Så meldte man om tilskadekomne og indespærrede, og senere om brand, giftige kemikalier og en lurende oliekatastrofe. Den store øvelse LIVEX 2016 testede Grønlands beredskab.

AF THORBJØRN FORSBERG / VFK

ARKTIS

”Det her er forfærdeligt; mange sårede på #Gute #GuteCollision. Jeg prøver at hjælpe, men alt er kaos.”

Sådan lød den første melding, der blev sendt ud i form af et Twitter-opslag, om at skibet M/S Gute var kollideret med et andet skib i nærheden af Grønlands hovedstad Nuuk (Godthåb) den 28. maj 2016. Som det også er sandsynligt i virkelighedens verden, var de sociale medier først med nyheden, og ikke længe efter gik den officielle alarm hos Arktisk Kommando og de grønlandske myndigheder. Det sparkede for alvor øvelsen LIVEX 2016 i gang.

”Vi startede lørdag morgen med at blive tilkaldt af den vagthavende officer, som vurderede, at der nu var sket noget, der krævede øget tilstedeværelse,” forklarer kommandørkaptajn og stabschef ved Arktisk Kommando, Jan Stripp.

Øvelsens scenarie

To skibe - M/V Gute og M/V Færingehavn - var kollideret

20 sømil fra Nuuk. Efter kort tid sank Færingehavn. Der var mange tilskadekomne og personer, der måtte hoppe i redningsbådene, og det gik hurtigt op for myndighederne, at der var tale om en stor ulykke. Derfor alarmerede Arktisk Kommando den Arktiske Beredskabsstyrke fra Danmark, som af praktiske årsager var ankommet til Grønland inden øvelsen, så de allerede seks timer senere kunne træde til med støtte.

Sideløbende samlede man den såkaldte Beredskabskommission. I den koordinerede myndighederne den overordnede indsats. I første omgang var fokus på redningsaktionen, hvor der blandt andet blev meldt om indespærrede, tilskadekomne og folk, der havde reddet sig i land på forskellige skær. Lokale figuranter og figuranter fra Hjemmeværnet spillede skibsbrudne og tilskadekomne. Alle skulle de fragtes i land, registreres hos Grønlands Politi og eventuelt behandles hos enten det lokale hospital eller hos en behandlingsenhed, som Forsvaret havde stillet op i en sportshal. Senere blev øvelsens fokus flyt-

tet til de miljømæssige aspekter omkring både giftige kemikalier om bord og mulig olieforurening. Der opstod også brand på det skib, der ikke var sunket. Alt i alt en serie af hændelser, hvor øvelsesledelsen hele tiden kunne komme med justeringer til drejebogen, hvis de mente, der var behov for det. Der var tillige hele tiden pres på for at få flere oplysninger ud af myndighederne til pressen og de pårørende.

”Det har vi klaret godt”

LIVEX står for Live Exercise, og det overordnede formål med den store øvelse var at træne det grønlandske beredskab. Det gælder blandt andet samspillet mellem de forskellige myndigheder, og her har man lært meget, fortæller generalmajor Kim Jørgensen, chef for Arktisk Kommando:

”Vi har skullet lære at håndtere redningsoperationer og havmiljøoperationer, samtidig med at vi modtog forstærkning fra Danmark. Begge dele, synes jeg, er gået rigtig godt. Der er helt klart nogle ting, vi skal gøre bedre - lave nogle bedre forberedelser, procedurer og

så videre - men det at håndtere en redningsaktion og en indsats omkring havmiljøet, det har vi klaret godt,” forklarer han og tilføjer:

”Vi er jo egentlig bare en del af det samlede grønlandske katastrofeberedskab, som ledes af Grønland og af en kommission, hvori jeg indgår. Samarbejdet i den har været fantastisk.”

Stabschef Jan Stripp supplerer:

”Vi har haft utrolig mange gode kontakter. Det er unikt for Grønland, at de forskellige sektormyndigheder arbejder utrolig tæt sammen, ikke kun i den her øvelse men også til hverdag. Det gør, at vi kender hinanden,” siger han.

Det er første gang, at en beredskabsøvelse i Grønland er så omfattende, som det har været tilfældet i år. Godt 350 personer deltog fra næsten alle dele af beredskabet, herunder primært fra Forsvaret men også Beredskabsstyrelsen, de lokale myndigheder, cirka 100 figuranter fra Hjemmeværnet og cirka 100 lokale figuranter var med. ■

Find indslag om øvelsen på forsaret.tv.

Kompetence- og karrierevejledning for alle

FORSVARSMINISTERIETS
PERSONALESTYRELSE

Scan koden og find informationer om:

- Forberedelse til din udviklingssamtale
- Kompetence- og karrieremuligheder
- Uddannelsesmuligheder
- Personlig vejledning

Ring 3266 5566 alle hverdage fra kl. 9:00 - 14:00 og få direkte vejledning eller aftal at blive ringet op.

http://medarbejder.forsvaret.dk/karriere_kompetence/karrierevejledning/Pages/karrierevejledning.aspx

Beredskabskommissionen

Har repræsentanter fra Selvstyret, Landslægeembedet, KANUKOKA (de grønlandske kommuners landsforening), Politimesteren i Grønland, Rigsombudsmanden i Grønland og Arktisk Kommando. Formanden for Beredskabskommissionen er departementschefen for Departementet for Miljø og Natur.

Har til formål at skabe grundlag for en koordineret indsats og anvendelse af grønlandske og danske ressourcer ved større ulykker og katastrofer, herunder krise- eller krigssituationer.

Læs mere på: <http://beredskabsinfo.gl/da/Beredskab/Beredskabskommissionen>

Figuranter agerer nødstedte på et skær ved Nuuk og prøver at holde varmen, mens de venter på at blive opdaget. (Foto: Thorbjørn Forsberg)

Flyvevåbnets Hercules var klar til at flyve med tilskadekomne. (Foto: Flyvevåbnets Fototjeneste)

Tilskadekomne blev reddet i land ved havnen, tilset og sendt videre i behandlingssystemet. (Foto: Flyvevåbnets Fototjeneste)

Chefen for Arktisk Kommando, generalmajor Kim Jørgensen, var selv ved havnen for at danne sig et indtryk af situationen. (Foto: Flyvevåbnets Fototjeneste)

Inspektionsskibet Thetis deltog også i øvelsen i nærheden af Nuuk. (Foto: Thorbjørn Forsberg)

PRESSEN PRESSEDE PÅ

Under en stor katastrofe vil der være en enorm interesse fra mediernes side, især når der er savnede fra mange forskellige nationer. Det fik myndighedernes presseansvarlige at mærke under LIVEX 2016.

AF THORBJØRN FORSBERG / VFK

MEDIERNE Et af de områder, der fik stor fokus under øvelsen LIVEX 2016, var presseområdet. Der var skabt en særlig hjemmeside med nyheder, som blev skrevet løbende ud fra de oplysninger, der forelå, og en flok journalister og kommunikationsfolk hos både Forsvarsakademiet i København og lokalt i Nuuk skulle agere ekstern presse.

"Jeg blev vidende om ulykken gennem pressen. Det var det første opkald, jeg fik. Det andet var fra den vagthavende officer, som orienterede mig om, at der var sket noget. Og herefter blev jeg kimet ned," fortæller Jette Elkjær, presse- og kommunikationsrådgiver ved Arktisk Kommando.

I sidste ende etablerede man et decideret pressecenter i samarbejde med politiet. Og Jette Elkjær vil prøve at sikre, at de erfaringer, man har gjort sig, bliver i organisationen.

"Jeg har hele tiden haft en kinabog under armen, så jeg kunne notere ned, hvad jeg observerede, og hvor jeg tænkte, at det kunne gøres anderledes. Den læring skal nu formaliseres. Vi har lært en masse, og for mit eget vedkommende er det første gang, jeg har prøvet at være udsat for det her mediepres – det har været sindssygt lærerigt og rigtig spændende," fastslår hun. ■

KURSUS

STRATEGISK LEDELSE

Er du chef på M401- eller C400-niveau og arbejder inden for Forsvarsministeriets myndighedsområde? Så søg ind på Strategisk Ledelse ved Forsvarsakademiet og øg din refleksion og bevidsthed om forskellige strategiske tilgange til Forsvaret og din egen organisation.

**Læs mere og ansøg senest den 15. august
via www.job-i-Forsvaret.dk – find kurset under militære stillinger**

Paul M. Cederdorff fra Holstebro er kunstneren, der har skabt mindesmærket, som består af 25 store granitsten, hvoraf nogle er op til 2,5 meter høje, samt – med tiden – hele 8.645 hvide figurer, der symboliserer hver eneste dræbt soldat i søslaget. På billedet her over ses kontreadmiral Frank Trojahn, chef for Marinestaben.

VERDENS STØRSTE SØSLAG MARKERET I DANMARK

Slagene under 1. Verdenskrig markeres normalt i lande som Belgien, Frankrig og Rusland, hvor de afgørende slag fandt sted. Men et af slagene blev i år markeret i Danmark. Nærmere betegnet i klitterne ud for Thyborøn.

TEKST OG FOTO: MORTEN JUST BRANDSTRUP / VFK

MINDEDAG

Den 31. maj 1916 om eftermiddagen blev den lille danske damper N.J. Fjord stoppet af et tysk torpedoskib i Nordsøen ud for Jyllands kyst. Gennem længere tid havde tyske og britiske krigsskibe set hinanden an og initiativet til angreb lå på begge sider og ulmede lige under overfladen. Da N.J. Fjord blev standset, lukkede den al overskydende damp ud. Det så de britiske skibe, som skyndte sig dertil, og søslaget var dermed en realitet.

Kampene fortsatte natten igennem, hvor over 240 tyske og britiske skibe var i kamp. Kanonerne, der skød heftigt i begge retninger, var så højlydte, at de kunne høres langs hele Jyllands kyst natten igennem. Briterne fik til sidst jagtet tyskerne tilbage i havn, men det blev dyrt. I alt sank 25 skibe, og 8.645 søfolk mistede livet under det, der stadig er verdens største søslag.

Mindepark på neutral grund
100 år senere er freden mellem Tyskland

og Storbritannien for længst genoprettet, og alt ånder fred og idyl om eftermiddagen den 1. juni 2016. Mindeparken for Jyllandsslaget bliver åbnet på neutral grund, og både efterkommere fra druknede britiske og tyske soldater samt repræsentanter fra begge landes flåder er til stede.

Danmark var neutral under 1. Verdenskrig og deltog således ikke i Jyllandsslaget. Alligevel var Søværnet mødt talstærkt op for at vise respekt for de, der døde, og chefen for Marienstaben, Frank Trojahn, var blandt de mange talere.

”Det er i sandhed et sted til refleksion. Som chef for Marinestaben vil jeg gerne benytte anledningen til at takke de mænd og kvinder, som har gjort mindeparken her til en realitet. Tak for jeres store indsats; den er højt værdsat.”

Kanonsalutter natten igennem

25 kanonsalutter fra en istandsat tysk kanon, der har ligget på havets bund siden slaget, har lydt natten igennem og har givet beboerne i Thyborøn en smagsprøve på,

hvordan det har lydt for områdets befolkning for præcis 100 år siden.

Nu er ambassadører, efterkommere, den tidligere forsvarsminister og nuværende formand for Mindeparken, Søren Gade, samt chefen for Marinestaben, Frank Trojahn, samlet foran 15 kranse og 25 store granitsten, en for hvert skib der sank. Mindeparken er etableret for at minde nutiden om krigens ofre, hvilket Frank Trojahn også nævnte i sin tale under åbningen, hvor han benyttede lejligheden til også at invitere cheferne for den britiske og tyske flåde til ”at komme og besøge denne park og som venner, allierede og søfolk bidrage til, at mindet om de døde holdes i hævd.”

Stenene står nu spredt i landskabet i samme formation som de sænkede skibe ligger i på havets bund. Rundt om hver sten står slanke, hvide, menneskelignende figurer, som hver repræsenterer et menneskeliv, der sammen med skibet gik tabt. Med tiden skal der stilles 8.645 figurer op, således at alle sømænd er repræsenteret i mindeparken. ■

FRA BRISBANE TIL THYBORØN

AF MORTEN JUST BRANDSTRUP / VFK

PÅRØRENDE Under 1. Verdenskrig gjorde Peter Longs morfar, John Thomas Penellum, tjeneste i den Royal Navy, hvor han var fyrbøder på skibet HMS Defence. Efter at være blevet ramt af to kanonskud fra tyske skibe eksploderede panserkrydseren, og alle 903 besætningsmedlemmer gik ned med skibet.

Så længe Peter Long kan huske, har han fået fortalt historier om morfaren i flåden og hans tragiske død. Han har før besøgt mindesmærker for slaget i England, og planen var da egentlig også, at 100-året for slaget skulle tilbringes der.

”Vi ville tilbage til Europa for at markere 100-året og havde egentlig planlagt at tage til Plymouth. Men da vi hørte om arrangementet og mindeparken her i Danmark, var vi ikke i tvivl om, at det her var det rigtige sted at mindes ham,” siger Peter Long.

Tættere på morfaren i Thyborøn

På dagen for indvielsen deltog de i det officielle arrangement med taler og kranse- nedlæggelser, men derudover var der god tid til at gå rundt i klitterne og nyde parken, som de allerede har planlagt at vende tilbage til, når alle figurer engang er sat op.

”Det er et smukt sted især på en dag som i dag og stedet betyder allerede noget for mig. Det er meget personligt ved, at jeg kan vælge en af figurerne og sige ’den der repræsenterer min morfar,’” siger Peter Long og bliver suppleret af sin kone Rae:

”Vi ved, at vi er tættere på ham her, og selv om det ikke er et sted, vi kommer forbi hver dag, så kan vi være her et par timer og mindes, ikke bare Peters morfar, men alle de søfolk der mistede livet.” ■

UDPLUK AF UDDANNELSER DU KAN SØGE NU

- Akademiuddannelsen i de tre værn - LEDER
- Sergent i Hæren - LEDER
- Flymekaniker - FAGLÆRT
- Jægersoldat - SPECIALSTYRKER
- Sirius patruljefører - SPECIALSTYRKER

Find dem alle på www.forsvaret.dk/uddannelser

Følg Forsvarets uddannelser på

SAGT & SKREVET OM
FORSVARET

Kerry på Grønland

”John Kerrys Grønlandsbesøg, hvor også udenrigsminister Kristian Jensen deltager, vil diskret minde verden om Danmarks fortsatte suverænitet over Grønland og dermed om nationens status som vigtig aktør i den arktiske dynamik.”

Martin Breum i en kommentar om den amerikanske udenrigsminister John Kerrys besøg på Grønland og om Taksøe-rapportens udmeldinger i forhold til danske interesserer i Arktis.

Information

13. juni 2016

Slå specialkorps sammen

”Vi er så lille en nation rent militært vi er jo en militær dværg at for mig at se er det absurd at have to forskellige specialoperationsstyrker. Vi skulle gøre som svenskerne og oprette en samlet enhed. Det ville spare en masse fnidder. Og der ville være nogle stordriftsfordele.”

Tidligere jægersoldat Thomas Rathsack mener, at oprettelsen af Specialkommandoen er en god ide og foreslår desuden, at man lægger Jægerkorpset og Frømandskorpset sammen.

Ekstra Bladet

12. juni 2016

Afghanistan – en skrøbelig stat

”14 år efter den internationale indsats blev indledt, er Afghanistan fortsat en meget skrøbelig stat, hvilket pr. definition betyder, at den endnu ikke er i stand til at skabe grundlæggende sikkerhed, retssikkerhed, serviceydelser eller økonomiske muligheder for alle borgere og endnu ikke har befolkningens tillid.”

Rapport fra det britiske konsulentbureau Landell Mills, der har evalueret den danske indsats i Afghanistan. Det samme har DIIS og Forsvarsakademiet gjort. I Norge har en altomfattende undersøgelse af landets militære og civile indsats i Afghanistan netop vist, at indsatsen ikke har haft nævneværdig effekt.

Berlingske

9. juni 2016

Flere NATO-styrker i Polen

”Lad det være helt klart: Der vil være flere Nato-styrker i Polen efter Warszawa-topmødet – for at sende et tydeligt signal om, at et angreb på Polen vil blive betragtet som et angreb på hele alliancen.”

NATO’s generalsekretær Jens Stoltenberg forud for NATO-topmødet i Polen 8.-9. juli.

dr.dk

8. juni 2016

KLUMME

Af **Christian Brøndum**
journalist

Putin udløser eftersyn af Forsvaret

“Er det nu, vi skal pakke vores kufferter,” lød spørgsmålet i telefonen fra nogle af oberst Jaak Tariens venner. Obersten var chef for Estlands flyvevåben, og Rusland havde netop indledt annekteringen af Krim-halvøen. Frygten blandt balterne brød ud. Alt kunne ske nu.

Da jeg et par måneder senere fulgte NATO’s store militære øvelse i de tre baltiske lande i foråret 2014, kunne hverken den estiske oberst eller andre vide, om den russiske præsident, Vladimir Putin, ville fortsætte aggressionen. Usikkerheden om Ruslands hensigter dominerer stadig.

EU reagerede med og opretholder sanktioner mod Rusland, hvilket koster dyrt. Spørg bare landbruget. NATO-landene opbygger hurtige reaktionsstyrker, der får rollen som “tripwire,” snubletråds-enheder, nær NATO’s østlige grænser. Hvis det skulle komme til en russisk indtrængen over grænserne, vil de møde ikke blot nationale styrker, men soldater fra en lang række NATO-lande, inklusive fra USA. Nogle få og spredte NATO-brigader vil ikke kunne standse et storstilet russisk angreb. Men de betyder, at et russisk angreb vil udløse et svar i form af NATO’s samlede konventionelle styrker.

Men hvor overbevisende er egentlig NATO’s konventionelle styrker? Den russiske trussel har vist, at både de europæiske NATO-lande som helhed og de nordiske landes evne til at kæmpe mod en ligeværdig modstander er blevet stærkt udhulet i de cirka 25 år siden afslutningen på den kolde krig. Forsvarsbudgetterne er blevet beskåret, og den såkaldte “fredsdividende” er blevet høstet mere end én gang. I Danmark har truslen fra Rusland ført til et eftersyn af dansk forsvars kapaciteter og dets mangler. Hverken forsvarschefen eller hærledelsen lægger skjul på, at hæren mangler væsentlige kapaciteter som luftværn, panserværn og artilleri. Man skjuler heller ikke, at Danmark er langt fra at opfylde NATO’s krav til Danmark. Eksempelvis ønsker NATO en forbedret dansk evne til at imødegå trusler fra ubåde, forbedret luftforsvar på flådefartøjer, lufttankningskapacitet i multinationalt samarbejde og luftbaseret kapabilitet til overvågning og indhentning af efterretninger.

I de øvrige nordiske lande har Putin også udløst debat om og eftersyn af landenes forsvar. Sverige, der har værnet om sin neutralitet siden 1814 og med succes har undgået krig i mere end 200 år har netop taget et forsigtigt skridt i retning af NATO. Rigsdagen har med stemmerne 291 for og 21 imod for nyligt vedtaget at give NATO-styrker nemmere adgang til svensk jord under øvelser og i krig. Beslutningen blev truffet, selv om den russiske udenrigsminister Sergej Lavrov kort forinden havde advaret Sverige om “militærtekniske forholdsregler,” hvis Sverige blev medlem af NATO.

Danmark og Sverige har i øvrigt også bilateralt åbnet deres territorier for hinandens fly og skibe, ligesom Finland og Sverige har styrket det militære samarbejde.

Bevægelsen mod et tættere nordisk forsvarssamarbejde havde næppe fundet sted - og næppe i det tempo - uden en russisk trussel til at drive den.

Danmark har siden Berlin murens fald arbejdet tæt sammen med de tre baltiske landes forsvar. Mange af de ledende officerer i de baltiske lande har fået hjælp til uddannelsen gennem samarbejdet med Danske Division, ligesom deres soldater er kendte og anerkendte fra deres deltagelse sammen med danske soldater i blandt andet Helmand. Jeg husker, da den daværende lettiske forsvarsminister, EU-parlamentsmedlem Artis Pabriks, for nogle år siden underskrev en affilieringsaftale med Danske Division i Oksbøl. Som ung studerende nåede han ud af hovedstaden Vilnius med et fly, mens russiske styrker gik til angreb på TV-tårnet i byen. Artis Pabriks anede ikke, om han nogensinde kunne vende hjem igen. Men efter uddannelsen i Århus kunne han rejse hjem til et land, der nok var blevet frit, men som stadig ikke kan tage friheden for givet.

Netop nu er NATO ved at opstille en styrke på omkring 6.000 soldater til de baltiske lande. Også Danmark overvejer at bidrage. Og selv om hullerne i den danske hær er til at få øje på, og selv om gelederne er blevet tynde, så vil jeg vædde på, at det alligevel ender med et dansk bidrag til NATOs enheder i øst. ■

Christian Brøndum har skrevet om forsvar i Berlingske fra 1998 til 1. marts 2016 og er nu partner i “DefenceWatch”.

Foto: Privat

Sidste år gik blandt andre chefer for Forsvarets officersskoler med i Pride-paraden. Foto: Lisa Lorentzen

DERFOR SENDER PRIDE VIGTIGE SIGNALER

Den 20. august deltager Forsvaret for første gang aktivt i Copenhagen Pride. Det sker blandt andet for at sætte en tyk streg under, at Forsvaret er en rummelig arbejdsplads med plads til mange forskellige medarbejdere.

AF MARTIN FINNEDAL / VFK

PRIDE Når Pride-paraden 20. august går gennem Københavns gader, bliver det for første gang med Forsvaret som officiel deltager. Det er på ingen måde første gang, uniformerede medarbejdere fra Forsvaret deltager, men det er første gang hele organisationen – tre værn, skoler og styrelser – officielt bakker op om arrangementet. Viceforsvarschef, generaløjtnant Per Ludvigsen, går med i paraden.

”Der er mange grunde til, at vi går med i Copenhagen Pride, men nogle af de vigtigste er, at det handler om plads til forskellighed, sund fornuft og god ledelse. Det afgørende er holdning, vilje og evne. Mangfoldighed og rummelighed fremmer innovation og kreativitet og giver bedre opgaveløsning. Forsvaret rummer heldigvis alle slags mennesker, der alle skal kunne levere 100 procent i dagligdagen. Det gør de, hvis de trives og bliver anerkendt,” siger Per Ludvigsen, der også fremhæver, at retten til at være forskellig udfordres og trues rundt om i verden for eksempel af ISIL, og at det skal vi stå op imod.

Ingen alkohol

Copenhagen Pride er en festival, der har til formål at hylde mangfoldigheden. Den begynder tirsdag den 16. august og kulminerer lørdag den 20. august med en parade, som består af omkring 20.000 deltagere. Mellem 100.000 og 120.000 personer ventes at se på. Festen fortsætter til langt ud på natten, men

Forsvaret deltager kun i den officielle del af paraden og er en del af gruppen Blå Blink, der repræsenterer det statslige og kommunale beredskab; altså alle fra den uniformerede del af Danmark. Alle går reglementeret påklædt, og i modsætning til nogle af de andre deltagere nyder ingen Blå Blink-repræsentanter alkohol undervejs.

”Priden er en folkefest, der hylder mangfoldighed. Når vi er med i uniform, handler det om at deltage i denne hyldest til forskelligheden og samtidig udstråle troværdighed og professionalisme. Og den holdning har vores kolleger i sundhedsvæsenet, beredskabet og andre dele af den offentlige sektor også. Også derfor sætter vi stor pris på samarbejdet med Blå Blink,” siger Per Ludvigsen.

Forsvaret deltager i paraden med et samlet bidrag under Forsvarets logo som en del af indsatsen på mangfoldighedsområdet. Også direktør for Forsvarsministeriets Personalestyrelse (FPS), Laila Reenberg, går med i paraden. Hun påpeger, at deltagelse i Copenhagen Pride ikke alene handler om at bakke op om nuværende medarbejdere, men også om at vise Forsvarets holdninger.

”Vi ønsker også, at fremtidige medarbejdere – uanset baggrund – føler sig velkomne. Forsvarsministeriets Personalestyrelse ønsker at rekruttere de bedste. Deltagelse i Copenhagen Pride er derfor ikke alene et signal om, at Forsvaret er LGBTQ-venligt, men at hele Forsvarsministeriets område generelt er en rummelig arbejdsplads,” siger

Laila Reenberg og fortsætter: ”Vi arbejder i dag med en meget bred definition af mangfoldighed. Det handler ikke kun om køn, alder, hudfarve, religion, handicap eller seksualitet. Det handler også om forskellighed i forhold til livsanskuelse, uddannelse og erfaringer, social og kulturel bagage og så videre. Jo mere forskellige, vi er, desto bedre forudsætninger har vi for at løse de mange forskellige og komplekse opgaver, vi skal møde i fremtiden,” siger Laila Reenberg.

Også de faglige organisationer HOD, HK, FLO og CS har meldt deres deltagelse i paraden. HKKF støtter arrangementet økonomisk.

Se også Spørgsmål & Svar om Forsvarets Pride-deltagelse på Bagsiden. ■

COPENHAGEN PRIDE

Har man lyst til at deltage i Copenhagen Pride som en del af Forsvarets bidrag, kan man læse mere samt tilmelde sig på www.danishdefence.dk/Copenhagenpride-2016. Forsvaret. Deltagelse i Copenhagen Pride er på frivillig basis og tæller altså ikke som en arbejdsdag. Man kan følge med på sociale medier under hashtagget #ServeWithPride.

”DER ER MANGE FORDOMME OM FORSVARET”

Tidligere års Pride-deltagere mener, at det klæder Forsvaret at gå med i paraden.

AF MARTIN FINNEDAL / VFK

STOLTHED Når Forsvaret i år for første gang viser flaget til Copenhagen Pride, kan det have en stor effekt på, hvordan Forsvaret bliver opfattet som arbejdsplads. Det mener to medarbejdere, der begge har deltaget i paraden i uniform siden 2013.

Ole har været professionel soldat siden 2001 og udsendt fem gange. For ham er det, at hans arbejdsplads på denne måde signalerer rummelighed og mangfoldighed, en udvikling, han for få år siden ikke havde troet mulig.

”Jeg synes, det var rigtigt stort, at FAK som den første af militærets myndigheder gik med sidste år, og jeg synes, det er kæmpestort, at Forsvaret som helhed går med i år. Det er lige til historiebøgerne. Jeg var også stolt af de heteroseksuelle kolleger, der gik med sidste år og også selv havde en oplevelse af, at helt almindelig mennesker stod på gaden og klappede af dem. Det er lige, så ens hjerte smiler.”

Han sprang selv ud i 2004. På det tidspunkt havde han arbejdet sammen med en række kollegaer siden 2001. Og de vidste ikke, at han var homoseksuel.

”Jeg var meget nervøs for, at mine kolleger skulle føle, at jeg havde skjult noget for dem. Men min frygt blev virkelig gjort til skamme. Det var totalt udramatisk. Og i virkeligheden: Når man har prøvet at blive skudt på, lærer man måske også, at der er så meget andet, man ikke behøver at være bange for.”

Også Malte, der arbejder som kommunikationsmedarbejder og har været ansat i Forsvaret siden 2009, bifalder deltagelsen i Pride.

”Jeg synes, det er godt, at man arbejder på at ændre Forsvarets meget konservative image. Der er mange fordomme om Forsvaret. Det kan jeg høre, når jeg taler med venner og bekendte. Nogle af dem er desværre berettiget, men det er langt fra altid, at det er sådan,” fortæller Malte.

Han mener, deltagelsen i Priden følger godt op på, hvordan Forsvarets øverste ledelse forsøger at brande denne virksomhed som en mere moderne, mere åben arbejdsplads, som kan rekruttere fra flere hylder i samfundet.

”Det er et kæmpe problem, hvis ikke man kan tiltrække mere kvalificeret arbejdskraft og fastholde de nyuddannede. Det her er et skridt i den rigtige retning,” siger Malte. ■

RESOLUTE SUPPORT
MISSIONDet danske militære bidrag
består af cirka

160

personer

Danske sprogofficerer og mentorer med
afghanske kadetter fra det kvindelige
kompagni. Foto: Privat

DAGLIG KONTAKT GIVER GODE RESULTATER

Mentorer og sprogofficerer på det afghanske officersakademi, ANAOA, i udkanten af Kabul arbejder hver dag tæt sammen med skolens instruktører. Det giver dem mulighed for med egne øjne at se, hvor de bedst kan bidrage med rådgivning.

AF MORTEN JUST BRANDSTRUP / VFK

KORRUPTION I Camp Qargha i det vestlige Kabul holder syv danske mentorer og sprogofficerer til. Det er en britisk lejr, som er tilknyttet officersakademiet ANAOA (Afghan National Army Officers Academy), hvor kadetter på ét år bliver uddannet til officerer i den afghanske hær. I modsætning til mange af de andre danske mentorer i Resolute Support Mission er mentorerne her næsten dagligt sammen med de afghanere, de er i landet for at vejlede.

Kaptajn Julie er mentor på skolens idræts-

afdeling, der står for undervisningen af alle skolens cirka 1.000 kadetter. Her arbejder hun tæt sammen med idrætsinstruktørerne på at forbedre kadetternes fysiske form.

”Egentlig skulle jeg kun være mentor for chefen og de to kvinder, som står for det kvindelige kompagnis idræt. Men nu hjælper jeg også de andre instruktører og giver dem feedback på undervisningen. Da de står for undervisningen af kadetterne, synes jeg, det er vigtigt, at de også kan spørge mig, hvis der er noget, de er i tvivl om,” siger Julie.

Foredrag om kulturforståelse

For at mentor-ordningen kan lade sig gøre, er der også tilknyttet sprogofficerer på missionen. Danmark bidrager i øjeblikket med fire – en i New Kabul Compound og tre i Qargha. Ud over at de tre har daglige opgaver som tolke på ANAOA, så underviser de også de danske mentorer i det lokale sprog Dari og holder foredrag om kulturforståelsen. Det skal være med til at styrke samarbejdet mellem de danske og afghanske soldater.

Mentor-ordningen i Resolute Support Mission er gået fra at være en-til-en, hvor hver mentor kun havde ansvaret for at vejlede én instruktør, til at hver mentor har ansvaret for at vejlede flere afghanere. Det er sket, efterhånden som man har vurderet, at instruktørerne og de afghanske institutioner-, såsom skoler og, ministerier har kunnet stå mere og mere på egne ben. På ANAOA er danskere og afghanere sammen stort set hver dag, og det er med til at lette samarbejdet på tværs af de to kulturer.

”Den daglige kontakt er med til at styrke de forhold, der er utroligt vigtige for at opbygge respekt og et godt samarbejde i den

Jeg tænkte, at fem uger inde i mit arbejde måtte det være på tide at prøve med lidt hård og ærlig sandhed.

Kaptajn Steffen

afghanske kultur,” forklarer kaptajn Steffen, som er mentor for tre delingsførere.

Opbygget makkerskab

Steffen begyndte sit ophold med kun at være mentor for en delingsfører, men senere

er der kommet to mere til. De bruger mange timer sammen både før undervisningen, og når der er pauser i undervisningen. For nylig under en pause spurgte en af delingsførerne Steffen, hvordan det gik for det kompagni, han underviste, sammenlignet med nogle af de andre. Det gav Steffen anledning til at tage temperaturen på det makkerskab, som de efterhånden har fået opbygget.

”Jeg tænkte, at fem uger inde i mit arbejde måtte det være på tide at prøve med lidt hård og ærlig sandhed. Jeg fortalte, at ud fra hvad jeg havde fået at vide og set, klarede de andre to kompagnier sig væsentligt bedre. Han var tydeligvis ikke glad for at høre dette, men accepterede det, og det ledte derefter til en meget givtig diskussion om, hvad vi sammen kunne gøre for at bringe niveauet op i kompagniet, hvoraf meget afhang af planlægning og tid til forberedelse,” siger Steffen.

For Julie har det tætte samarbejde med afghanerne også resulteret i forbedringer, som ikke kunne være opnået uden den daglige kontakt. Hun er derfor ikke i tvivl om, at det er med til at styrke opgaveløsningen.

”Det gør vejledningen bedre, når vi er så meget sammen med instruktørerne og kadetterne, for så kan vi se, hvor det nogle gange halter. For eksempel gik jeg som en del af vores Capability Assessment Team på et tidspunkt med kadetterne på en patrulje. Der kunne jeg helt konkret se nogle mangler, som jeg gjorde opmærksom på, og ved næste patrulje var de udbedret. Sådan noget ville vi ikke opdage, hvis vi ikke fysisk var med, for så ville vi jo bare konstatere, at de havde gået patruljen og ikke gjort mere ved det,” fortæller Julie. ■

NATO VISER MUSKLER

Swift Response 2016: Britiske faldskærmstropper lander i Polen. Øvelsen skal vise NATO's evne til at sende soldater til nyopstået krise inden for 18 timer.

Det har været så som så med store NATO-øvelser siden Berlin murens fald, men i juni deltog godt 50.000 soldater fra flere NATO-lande samtidigt i fire store øvelser i Nordøsteuropa. Små 2.000 af soldaterne var danske, og signalet er klart: NATO kan og vil forsvare eget territorium.

AF KIM VIBE MICHELSEN

ØVELSE

Solen kastede sit lys fra en næsten skyfri himmel, da NATO-toppen var samlet til møde i Wales i begyndelsen af september 2014. Indenfor var lyset dog noget mere afdæmpet. Tidligere på året havde Rusland annekteret Krim, og det stoppede ikke der. De russiske mindretal i Ukraine havde gjort oprør med synlig støtte fra Kreml. Putin talte om retten til beskyttelse af russiske mindretal, og det budskab blev hørt med nedadgående panderynker i især de tre baltiske NATO-lande, hvor russere udgør op til en fjerdedel af befolkningen.

Det førte til NATO's genforsikrings-tiltag, NATO Assurance Measures, over for de baltiske og østeuropæiske lande. Genforsikring for at NATO stadig har både viljen og evnen til at komme dem til hjælp i tilfælde af krig. Det førte til betydeligt større øvelsesaktivitet i Nordøsteuropa.

I juni 2016 afholdt NATO så fire store og delvist overlappende øvelser samtidigt i Nordøsteuropa og Østersøen

med alle værn indsat: Saber Strike, Baltops, Anakonda og Swift Response. Over 50.000 mand var i felten. Flåden var på havet, og fly, soldater og skibe krydsede Atlanten i et omfang, der ikke er set siden 1989, for at deltage. Det er også en betydelig forøgelse i forhold til året før.

Tilbage til kernen

Danmark deltog med små 2.000 soldater i to af dem, nemlig Saber Strike i de baltiske lande og Baltops i Østersøen. Det største enkelte danske bidrag var 2. Brigades øvelse White Sword (deløvelse af Saber Strike) i Litauen, der sammen med Danske Divisions øvelse Saber Knight (deløvelse af Saber Strike) blev gennemført inden for rammerne af den amerikansk ledede Saber Strike-øvelsesserie.

"Ved at lede og deltage substantielt med danske soldater i øvelsen White Sword viser vi i høj grad over for vores NATO-partnere, specielt i Litauen, at vi er en troværdig, professionel og dedikeret bidragsyder til fred og sikkerhed. Øvelsen er medvirkende til at vise befolkningen og regeringen i Litauen

og omkringliggende områder, at NATO er en solidarisk organisation, hvor der i relation til sikkerhed er hjælp at hente, hvis der skulle blive behov for det," siger brigadegeneral Jens Garry, der er chef for 2. Brigade og i samarbejde med chefen for den litauiske hær var leder af øvelsen White Sword i Rukla, Litauen.

NATO har i mange år haft fokus på Afghanistan og andre konflikter rundt omkring i verden, men med udviklingen i Europa er der behov for kernekompetencerne igen. At fremvise evnen til hurtigt at sende, samle, forsyne og kæmpe i fællesskab med store multinationale enheder i en konventionel krig.

Tiltagene er meget populære i de østeuropæiske lande. Danmark deltog allerede med 2. Brigade i den første Saber Strike i juni 2014, da kun USA og en lille håndfuld NATO-lande var klar, og de danske soldater blev dengang modtaget som helte i Litauen. Når der er en højroset uromager på spil, er det rart at have venner, der kan vise muskler. ■

Øvelse Anakonda: Amerikanske soldater under luftlandsætning i Polen. Den største NATO-øvelse i årtier med 31.000 soldater fra 24 nationer.

Under øvelsen Baltops stiller Danmark med det fleksible støtteskib Absalon og to minerydningsfartøjer.

Planlægning af krigen. Danske divisions øvelse Saber Knight i Estland, var en hovedkvartersøvelse under Sabar Strike 2016. Her trænede divisionen stabene fra to danske og tre baltiske i at planlægge og føre krig i et scenarium, hvor et NATO-land bliver angrebet. 830 soldater fra seks nationer deltog.

FAKTA

Saber Strike: 26. maj – 22 juni 2016

Amerikansk ledet øvelse, der primært forgik i de baltiske lande. 10.000 soldater fra 13 nationer deltog, heraf 1.800 danske. 1.400 på feltøvelse i Litauen og 400 på hovedkvartersøvelse i Estland.

Baltops: 3. juni – 19 juni

En tilbagevendende NATO-øvelse, der har kørt årligt de seneste 40 år. De seneste to år har den dog været væsentligt større end de seneste 20 år. 6.000 soldater, 45 skibe og 60 fly fra 17 nationer deltog. Blandt andet amerikanske B-52 bombemaskiner. Danmark deltog med det fleksible støtteskib Absalon og to minerydningsfartøjer.

Anakonda: 6. juni – 17 juni

Amerikansk/polsk ledet øvelse i Polen. 31.000 soldater fra 24 nationer deltog. Hovedfokus var evnen til at virke og kæmpe sammen i en større ramme. Øvelsen er på visse tidspunkter hægtet sammen med Saber Strike og Swift Response.

Swift Response: 27. maj – 26 juni

Amerikansk ledet faldskærmsjæger-øvelse med 5.000 soldater fra ti nationer. Øvelsen forgår hovedsageligt i Tyskland og Polen. Hovedformålet er at træne NATO's evne til at sende faldskærmstropper til en krise i et europæisk land inden for 18 timer.

Den finske forsker, Saara Jantunen, udgav i oktober 2015 denne bog, "Infosota", der på dansk betyder "Informationskrig". Efter udgivelsen oplevede hun at blive fanget i en russisk informationsstorm.

INFORMATIONSKRIGEN ER HER

Informationskrigen mellem Vesten og Rusland er i gang, og det har også ramt Norden. Det kom frem på Forsvarsakademiets Strategiske kommunikationsseminar i maj. Nu lyder informationsskrig måske relativt fredeligt, men den har også menneskelige konsekvenser.

AF KIM VIBE MICHELSEN

MANIPULERING September 2015. Den finske forsker, dr. Saara Jantunen, udgiver en bog om Ruslands nutidige brug af påvirkningsagenter blandt meningsdannere i den finske debat. Det gør man ikke ustraffet på den moderne kampplads. Allerede samme dag, som hun sendte den til anmelderne, gik karaktermordet i gang. Hun modtog trusler og var udsat for en smædekampagne, hvor hun blev fremstillet som skør og med manglende akademiske evner. Falske anmeldelser var i omløb, og Jantunens netværk måtte også stå for skud. Det blev truet og udsat for pres for at isolere hende mediemæssigt og akademisk. Derudover satte de rygter i gang om hendes seksualitet, hvor det lå i luften, at hun havde smidt trusserne for højtstående officerer for sine akademiske titler. "Indtil videre er Saara Jantunens historie den værste af sin slags i Norden. Russerne brugte finske NGO'er til at iværksætte karaktermordet, og de kendte indholdet af

hendes bog, inden den blev udgivet, men der er flere eksempler på lignende påvirkning af forskere og bevidst spredning af misinformation i Skandinavien," fortæller Thomas Elkjer Nissen, der er militæranalytiker ved Forsvarsakademiet.

Balterne hårdest ramt

Ifølge ham har der været eksempler på spredning af falske regeringspapirer i Sverige med henblik på at vælte den svenske regering, og han har selv i mindre grad været udsat for forsøg på påvirkning efter et interview, hvor han udtalte sig kritisk om Rusland. "I dagene efter blev jeg kontaktet af diverse "bekymrede" borgere, der ikke kunne forstå min holdning til Rusland. De sendte mig links og youtube-videoer, men mere var der ikke i det," siger Thomas Elkjer Nissen. Der er dog stor forskel på, hvordan Rusland agerer i de forskellige lande i regionen. De baltiske stater med deres betydelige russiske mindretal er udsat for hele paletten i en grad, der giver mindelser om den Kolde Krig. Propaganda i medierne, menings-

agenter og trusler hører til dagens orden. Sverige og Finland, der ikke er NATO-medlemmer, bliver betragtet som en form for svingstater, altså stater der i princippet kan skifte side. Begge lande har debat omkring eventuelt NATO-medlemskab, og det vil russerne gå ganske langt for at forhindre. I Sverige har politiets efterretnings-tjeneste, SÄPO, tidligere på året meldt, at Rusland gennem misinformation og propaganda aktivt forsøger at påvirke den svenske debat.

Vesten bagud på point

"Danmark og Norge er solidt forankret i NATO, så vi er ikke i skudlinjen i samme grad. Her handler det mere om politiske udmeldinger fra Ruslands ambassadør, der skal påvirke holdningerne, samt evnen til at snige værdiladede ord ind i bevidstheden, der sætter Rusland i et bedre lys," siger Thomas Elkjer Nissen.

Et typisk eksempel på et sådan ord er "Frendens Hav," som russerne døbte Østersøen i de skandinaviske medier for at få især Dan-

mark til at lukke stræderne for amerikanske krigsskibe. I dag kører det mere på den aktuelle konflikt, hvor et ord som "folkeafstemning," konsekvent bliver brugt for at legitimere russernes besættelse af Krim eller indgreb i Østukraine.

Og de er dygtige, russerne. Som et semi-autokratisk land har Rusland nogle muligheder, Vesten ikke har. Medier er styret af staten. Journalister får medaljer i Kreml for deres indsats. Der er kort sagt benhård statsstyring og snorlige kommandoveje, der giver nogle muligheder og en hastighed til spredning af misinformation, hvor vestlige liberale demokratier slet ikke kan følge med.

Vesten har selvfølgelig nogle muligheder for at anvende det offensivt, men slet ikke i samme grad. Ifølge Thomas Elkjer Nissen vindes informationskrig bedst med ja – information og oplysning om modstanderens virkemidler, så folk i almindelighed og især de vestlige medier bliver mere kildekritiske. ■

PUBLIKATIONER AKTUELLE UDGIVELSER FAK

Agility Into Victory

Af Juhlin, Jonas Alastair, Forsvarsakademiet

LÆS Dette research paper giver et indblik i, hvorledes Command and Control Agility kan styrke C2 i en militær operation, og hvordan Agility kan have afgørende betydning for en operations udfald.

Royal Danish Air Force - Air Operations Doctrine

Af Søren Nørby, Forsvarsakademiet

LÆS I dette brief beskriver forfatteren udviklingen af det danske flyvevåbens første operative doktrin.

Spændinger og mindretal i Baltikum

Af Adrian Terente, Cand. Soc. Europæiske Studier

LÆS Dette brief undersøger relationer på det politiske felt mellem henholdsvis den baltiske befolkning og den russisktalende befolkning i de baltiske lande for at identificere eventuelle spændingsområder, som Rusland vil kunne anvende til at fremme sine interesser i det baltiske område.

MATERIALER FRA FAK KAN BESTILLES ELLER DOWNLOADES SOM PDF PÅ FORSVARET.DK/FAK
.....

(Th.) Seahawk'en på agterdækket af Iver Huitfeldt ved overdragelsen. I de internationale operationer, hvor helikopteren skal operere fra fregatter eller støtteskibe, vil Seahawk'en give en stor forbedring i forhold til Lynx'en, fordi den har en væsentlig længere rækkevidde og en helt moderne sensorpakke, der gør helikopteren til en meget effektiv indhenter af informationer.

Kronprinsen stiger ind i den nye helikopter. Besætningen på helikopteren vil normalt være på tre mand – i to forskellige konfigurationer alt efter helikopterens opgaver.

FAKTA: MH-60R SEAHAWK

MH-60R Seahawk er en af de kun to helikoptermodeller, som den amerikanske flåde satser på. Den anden er søstermodellen MH-60S. Tidligere har US NAVY opereret med otte forskellige helikoptermodeller.

Den amerikanske flåde fik leveret de første MH-60R Seahawk i 2005, og helikopteren blev taget i brug i 2007. De første Seahawks blev deployeret til hangarskibe i 2009.

Stellet på Seahawk er udviklet af den store helikopterproducent Sikorsky, som også stod bag den legendariske S-61 Sea King, der i mange år var Flyvevåbnets redningshelikopter. Systemerne i helikopteren er udviklet af Lockheed Martin.

AF ANDERS V. FRIDBERG / VFK

INDKØB

Fregatten Iver Huitfeldt lagde dæk til, da Forsvaret den 6. juni officielt fik overdraget den første af de i alt ni nye MH-60R Seahawk, der i de kommende år skal afløse de aldrende Lynx-helikoptere. Blandt andre H.K.H. Kronprins Frederik, Forsvarsministeren og Forsvarschefen var med til at modtage Seahawk'en. De første tre er ankommet til Danmark, og de resterende seks kommer i perioden frem

PÆNT GODDAG TIL SEAHAWK'EN

Forsvaret har modtaget de tre første MH-60R Seahawk helikoptere. De store grå maskiner løfter mere, flyver længere og ser bedre end Lynx-helikopterne, som de afløser.

til sommeren 2018. De nye helikoptere forventes at være klar til at løse opgaver i slutningen af 2017, mens Lynx forventes udfaset nogenlunde samtidig.

MR-60R Seahawk er væsentlig større end Lynx. Den har større rækkevidde og kan løfte væsentligt mere. Men det er først og fremmest de elektroniske systemer i Seahawk, der ifølge et af besætningsmedlemmerne gør, at Forsvarets skibsbårne helikopterkapacitet bliver styrket væsentligt med de nye helikoptere.

”Det er sensorerne, der er hovedårsagen til, at denne her helikopter er så fremragende. Vi får mulighed for at opklare, hvem der er derude, uden at afsløre vores egen position. Vi har FLIR-radaren ude på næsen, som vi bruger meget til eftersøgning, og som kan sende levende billeder hjem, så en læge eller andre kan være med til at træffe beslutning om, hvad vi skal gøre. Og så er der radaren under helikopteren, som har cirka tre gange så stor rækkevidde som den på Lynx'en og kan nogle andre ting,” for-

klarer premierløjtnant TIL, der skal være taktisk koordinator på den nye helikopter.

TIL og hans kolleger har været i USA i seks måneder for at lære at flyve den nye helikopter, så det er ikke længere nyt at flyve Seahawk. Men det er alligevel noget andet, at danskerne nu skal flyve i deres egen helikopter.

”Jeg har fløjet Lynx i 15 år, og jeg har aldrig oplevet at komme ind i noget, der lugter af ny bil. Det er en fantastisk oplevelse,” siger TIL. ■

FAKTA MH-60R SEAHAWK

Længde:

19,76 m

Højde:

5,18 m

Vægt:

10,7 t

Motorer:

2xT700-GE-401C, 1890 hk pr. stk.

Hastighed*:

March: 120 knob (222 km/t)/maks.:

180 knob (333 km/t)

Udholdenhed*:

Ca. 3 timer / maks. 5 timer med

ekstra tank

Aktionsradius SAR*:

5 personer hoistes fra vandet med

ekstra tank. Maks: 230 sømil.

Besætning NATOPS:

Pilot, 1.tekniker (LSCM), 2.tekniker

Besætning INTOPS:

Pilot, taktisk koordinator (TACCO),

sensoroperatør (SENSO)

Max siddende passagerer*:

Fem

Foldning af rotorblade:

Automatisk

Automatic Flight Control System:

Stability Augmentation System (SAS),

Stabilator system, og Advanced Flight

Control Computer (AFCC).

Auto Hover Funtionalitet

RADAR:

AN/APS-153 MMR, auto detection/

tracking, ISAR IFF interrogator,

integreret taktisk billede

FLIR:

AN/AAS-44C(V)

Kaptajn Henrik, som er leder af teknik og logistik i Helicopter Wing Karups Seahawk-projekt, kontor.

SÅDAN BLEV DE NYE SEAHAWK MODTAGET OG KLARGJORT

I begyndelsen af maj kom de første tre af i alt ni indkøbte Seahawk-helikoptere til Karup fra USA. Månedens frem til den officielle overdragelse den 6. juni har stået på klargøring og testning.

AF MORTEN JUST BRANDSTRUP / VFK

KLARGØRING

Inden den officielle overdragelse den 6. juni i København har der været nok at se til bag kulisserne. En af dem, der i flere år har beskæftiget sig med indkøbet og klargøringen af den nye helikopter, er kaptajn Henrik, som er leder af teknik og logistik i Helicopter Wing Karups Seahawk-projekt, kontor.

Siden 2007 har han bidraget til anskaffelsen af de nye helikoptere. Først med kriterier og krav til FMI inden typevalget blev truffet og senere på fuld tid i projektgruppen i Karup. Og der har været nok at se til.

Hangar, simulator og nye genstande

Ud over at der bygges ny hangar og simulator i Karup, og at både besætning og mekanikere skal omskoles i USA, har der været en masse logistik, som Henrik, i samarbejde med projektkontoret i FMI, har været ansvarlig for at få på plads, inden den nye helikopter kunne få luft under rotorerne.

"Alt, hvad der skal bruges til den nye helikopter, om det så er værktøj, testudstyr eller reservedele, skal registreres, dokumenteres og testes i DeMars, før det må komme i hænderne på mekani-

kerne og bruges til Seahawk'en," forklarer han.

Selv om det er mange ting, der skal behandles og falde i hak i løbet af processen, synes han kun, han har mødt forventede smuttere.

"Når man bestiller tusindvis af genstande fra en leverandør, så sker der smuttere både for leverandøren og for os. Der har været enkelte misforståelser, hvor vi havde regnet med, at noget værktøj eller testudstyr havde været kalibreret for så ikke at være det. Men det har været nede i det niveau, hvor vi har kunnet klare det på ad hoc-basis," siger Henrik.

Travlt forår

Han er ikke i tvivl om, at det har været i ugerne omkring modtagelsen og de første flyvninger, der har været de travleste for ham, og han regner nu med at kunne komme lidt mere tilbage til den – på det seneste – nedprioriterede, faste stilling som næstkommanderende i materiel- og driftssektionen i Helicopter Wing Karup.

"Jeg forventer, at min rolle i Seahawk-projektet bliver mindre, efterhånden som det bliver mere rutine at have helikopterne i drift. Men nu vil tiden vise, hvor godt vi har forberedt os, og dermed hvor smidig resten af overdragelsen vil forløbe." ■

Den amerikanske ambassadør Rufus Gifford, chefen for Marinestaben, kontreadmiral Frank Trojahn, direktøren for Forsvarsministeriets Materiel- og Indkøbsstyrelse, generallejtant Niels Bundsgaard, forsvarsministeren, Peter Christensen, H.K.H. Kronprinsen, forsvarschefgeneral Peter Bartram, Carsten Jarlov MF (C) og chefen for Flyverstab, generalmajor M.A.L.T. Nielsen ved overdragelsesceremonien på Iver Huitfeldt.

Premierlejtant TIL, der er taktisk koordinator, forklarer H.K.H. Kronprinsen, forsvarschef og forsvarsministeren om den nye helikopter. Helikopteren på Iver Huitfeldt var forsynet med testudstyr, og derfor var der ikke adgang for alle.

NAJNE SEKUNDER!

- OG DE ER VIGTIGERE END NOGENSINDE

CBRN-arbejdet har på grund af det brede trusselsbillede fået større international bevågenhed. Og Danmark er helt i front.

AF MARTIN FINNEDAL / VFK

GAS! Er Skive verdens navle? De færreste vil umiddelbart kunne svare ja til det spørgsmål. Og så alligevel. For én gang om året er fjordbyen centrum for en CBRN-øvelse af international kaliber. 350 soldater fra 15 lande sidder i fem arbejdsdage og varslers i dusinvis af atomangreb, væltede industri-tankvogne og IED-sprængninger af masseødelæggelsesvåben med videre. Hele øvelsen, Brave Beduin, foregår ved hjælp af computere, men intensiteten er ikke desto mindre voldsom, og folk er under konstant pres.

”Øvelsen kan vel i virkeligheden sammenlignes med et uofficielt VM i netop dette helt specifikke felt – dog uden at der på den måde findes vindere og tabere. Det er en øvelse, hvor kundskaberne for alvor kommer på prøve og udfordres,” fortæller oberstløjtnant Henrik Janum, som er chef for Forsvarets CBRN-videncenter ved Ingeniørregimentet i Skive.

Større og større interesse

Brave Beduin er en årligt tilbagevendende begivenhed, som har eksisteret i nu 40 år. Og med større og større interesse. CBRN er i høj grad et niche-fag, men det i dag meget brede trusselsbillede betyder, at angreb kan komme alle steder fra og i alle tænkelige former. Dermed er interessen for CBRN-beredskab blevet større. Sidste år deltog 286 soldater fra 17 lande, men i år har man måttet afvise et par nationer, simpelthen fordi Skive Kaserne ikke er større. Størstedelen af de deltagende nationer benytter sig af det dansk udviklede CBRN-analyseprogram, CBRN Analysis. Når programmet fodres med oplysninger om et angreb med masseødelæggelsesvåben, vind, vejr og placering af egne enheder, kan programmet beregne fareområder og varsle, om hvilke andre enheder, der bliver berørt. Dermed er platformen for arbejdet det samme. Til gengæld er der forskel på, hvordan oplysningerne bliver indsamlet blandt deltagerlandene. Et par nationer anvender tilsvarende programmer, som er nationalt udviklede. Øvelsen Brave Beduin tester og over interoperabiliteten, det vil sige informationsudveksling mellem nationerne og de CBRN-beregningsprogrammer, som bruges.

Oberstløjtnant Jaroslav Rybák fra Tjekkiet og NATOs Joint CBRN Defence Centre of Excellence fortæller:

“Under Brave Beduin bruges en række standardiserede CBRN-meldingsformater, der kun bruges til CBRN-oplysninger. At holde styr på dem, mens angrebene kommer med høj intensitet, indebærer en potentielt høj fejlmargen. Nogle bliver ikke opsnappet, nogle er svære at høre eller viderebringer mindre præcise oplysninger, og andre igen bliver skrevet forkert ind. Nogle kan være forvrængede eller på anden måde ukorrekte. Det unikke ved Brave Beduin er, at vi arbejder på så mange niveauer, at der er rig mulighed for at øve sig i at opdage fejl så hurtigt som muligt og få dem fjernet på korrekt vis. Derved kan der varsles mere

præcist og kun der, hvor det er nødvendigt.”

Groft sagt kan man sige, at jo færre feltsoldater, der skal iføre sig beskyttelsesudstyr, desto større er succesen. Som alle soldater har erfaret, kæmper man dårligere iført det omfangsrige udstyr.

Mere end 900 hændelser

Michael Steinmann fra den amerikanske hærs Department of Defence Joint Program Executive Office for Chemical and Biological Defense mener, at Brave Beduin er en fantastisk mulighed for at træne CBRN-varsling og rapportering.

”Tempo og indhold giver udfordringer i at teste kompetencer i både nationale procedurer og NATO-procedurer. Deltagerlisten med mange nationaliteter giver en rigtig god mulighed for at få afprøvet interoperabilitet mellem enheder, værn og nationer,” siger amerikaneren.

De 350 deltagere arbejder under et enormt pres. Og dermed får man også afprøvet, hvordan ny teknologi virker, når man virkelig spænder buen. Mere end 900 hændelser løber igennem hænder og hoveder i løbet af de fem dage, øvelsen varer.

Oberstløjtnant Henrik Janum peger på, at det intense program, modtagerne udsættes for, også ender med at skabe vigtige relationer på kryds og tværs.

”Brave Beduin er en oplagt mulighed for at netværke og dele erfaringer deltagerlandene imellem. Også på den måde er øvelsen i Danmark helt unik på NATO-plan, da der ikke findes en tilsvarende øvelse andre steder” ■

Øvelsen Brave Beduin fandt sted i april i år.

CBRN-VIDENCENTRET

CBRN-videncentret er Forsvarets center for ”studie og udvikling”, ”organisation og materieludvikling” samt undervisning inden for det kemiske, biologiske, radiologiske og nukleare (CBRN) forsvar. I centret arbejder 16 fastansatte militære personer af forskellige grader og fra forskellige værn.

CBRN-videncentret har et tæt samarbejde med styrelser, myndigheder og øvrige dele af Totalforsvaret i forbindelse med trusselsvurdering, forskning, beskyttelse, udvikling og imødegåelse af kemiske, biologiske, radiologiske og nukleare hændelser, nationalt og internationalt.

INTERVIEW MED HÆRSTABENS CHEF:

HC: VI VIL I STIGENDE GRAD KONTROLLERE, OM VORES SOLDATER ER I STAND TIL AT OVERLEVE I FORURENET MILJØ

AF MARTIN FINNEDAL / VFK

INTERVIEW

Hvordan ser du på vigtigheden af CBRN-arbejdet i den store sammenhæng?

”CBRN-forsvaret ved Ingeniørregimentet i Skive er en væsentlig og integreret del af vores forsvars evne til at kæmpe og overleve i CBRN-miljø og et væsentligt supplement til enhedernes eget CBRN-forsvar. Det er et arbejde, der både blandt vores allieredes forsvar og i vores eget forsvar i en række år har været nedprioriteret, da fokus har været på kampen mod bondehære, der i værste fald har været udstyret med hjemmelavede IED’er. Dels har CBRN-truslen ikke været så stor, og dels er alle vores kræfter blevet brugt på stabiliseringsoperationer. Men de seneste sikkerhedspolitiske trusler mod alliancen både fra øst og syd tillader os ikke at se bort fra et effektivt CBRN-forsvar. Og det gælder hele NATO. Ikke kun Danmark.”

Ser du CBRN som et område, hvorved Danmark i særlig grad kan udmærke sig i NATO-sammenhæng?

”Jeg synes, Danmark og den danske hær udmærker sig på mange områder, og også hvad CBRN angår, gør vi tingene godt og har betydelig indflydelse. Det gælder både i det nordiske forsvarssamarbejde og i NATO. At arbejdet er anerkendt af vores alliancepartnere dokumenteres af, at Danmark var ’lead nation’, da der skulle tages kemiske stoffer ud af Syrien. Det var primært Søværnets operation, men Hæren bidrog med CBRN-specialister.”

Hvad betyder det for Danmark, at vi har en særlig position, hvad CBRN-arbejdet angår?

”Vores største force er rapportering, beregning og varsling. Vi har de seneste 25 år varetaget udviklingen af NATO’s CBRN information management. Og så er vi jo vært for en stor international øvelse (Brave Beduin, red.) for NATO-lande og partnerlande. Det er en ren pro-

Chef for Hærstaben, generalmajor Hans-Christian Mathiesen

cedureøvelse, hvilket også er vigtigt, for hvis ikke procedurerne virker, så virker CBRN-forsvaret heller ikke. Det er et utroligt vigtigt samarbejde med mange landes styrker. Det er jo sådan, at gasskyen, som for eksempel kommer fra en beskadiget fabrik eller en bevidst udlægning af kemiske kampstoffer, ikke kender til nationalitet eller skillelinjer.”

Mener du, at CBRN-arbejdet generelt i NATO er blevet underprioriteret?

”Ja, det er det sådan set, men vi er jo alle nødt til at prioritere i forhold til, hvor behovene er. Vilkårene ændrer sig, og det gør sikkerhedspolitikken også. Lige nu har vi behov for en genopfriskning af alle de ting, der heldigvis ikke er glemt. Der er behov for at støve bestemmelser af og investere i nyt materiel. CBRN er et vigtigt element i enkeltkæmperuddannelsen, men vi skal også træne i samarbejdet med specialister fra de dedikerede CBRN-enheder.”

Er der efter din mening særlige initiativer, der bør iværksættes for at få CBRN endnu mere på dagsordenen i den operative struktur?

”Ud over hvad jeg allerede har nævnt, vil vi i stigende grad kontrollere, om enheder har gennemført CBRN-uddannelsen. Ikke mindst vil vi kontrollere, om vores soldater er i stand til at overleve i forurenede miljøer.” ■

"GOD OPLEVELSE AT VÆRE I DIREKTE DIALOG"

Forsvarschefen besøgte 22 tjenestesteder for at tale med medarbejderne efter utilfredshed i den seneste HR-måling.

AF VÆRNSFÆLLES FORSVARSKOMMANDO

RUNDTUR

Fra januar til maj var Forsvarschefen på besøg på 22 tjenestesteder i ind- og udland. Årsagen var blandt andet den fjerde HR-måling, der viste, at mange oplevede, at arbejdsvilkårene i Forsvaret er blevet sværere. Den viste også, at mange efterspørger bedre kommunikation fra ledelsen. Derfor besluttede Forsvarschefen at rejse ud til så mange tjenestesteder som muligt for at give sit syn på udfordringer og udvikling i Forsvaret – samt mindst lige så vigtigt at stille sig til rådighed for en direkte dialog med medarbejderne.

Forsvarsavisen har spurgt Forsvarschefen, hvad der er kommet ud af de mange møder.

"Først og fremmest har det været en rigtig god oplevelse at være i direkte dialog med så mange medarbejdere. Møderne har også givet mig indsigt i de mange forskellige pro-

blemstillinger, som gør sig gældende. Det står klart for mig, at der ikke er et "quick fix" eller en "one-size fits all"-løsning. Årsagerne er ikke enkle, og der er nærmest lige så mange forskellige forklaringer, som der er medarbejdere. Men det er klart, at der er visse fællestræk. Mange oplever, at der ikke er en ordentlig sammenhæng mellem mål og midler – både i det daglige og under uddannelse. Samtidig er der en del frustrationer over reservedels- og materielsituationen."

Hvad vil du så gøre ved det?

"Vi har sat en del i gang for at løse de problemer, vi har indflydelse på. Vi har blandt andet iværksat såkaldt aktivitetsdæmpende tiltag, som skal være med til at mindske presset på opgaveløsningen ved at udsætte, reducere eller aflyse aktiviteter, som ikke er strengt nødvendige. Der er endvidere iværk-

sat en række forbedringer på HR-området, som Forsvarsministeriet offentliggjorde en oversigt om den 8. juni i år. Vi har også foretaget andre justeringer, som skal medvirke til at skabe en bedre balance mellem arbejds- og privatliv og til, at medarbejdere kan planlægge deres karriere med større overblik. Men jeg vil ikke lægge skjul på, at vi stadig kæmper for at få mål og midler til at hænge sammen."

Hvornår regner du så med, at problemerne er løst?

"Tja, løst og løst... Der er som nævnt ingen nemme og hurtige løsninger. Forliget er, som det er, og vi kan ikke ændre på de politisk bestemte rammer. Samtidig er det klart, at det kan mærkes, at Forsvaret skal spare 2,7 milliarder kroner. Og de fortsatte krav til effektiviseringer vil også fremadrettet være der. Så den generelle oplevel-

se af, at der er pres på Forsvaret, vil nok ikke ændre sig. Men jeg og min stab vil gøre alt, hvad vi kan, for at løse de problemer, vi har indflydelse på, og lette de negative følgevirkninger."

Så hvad er din konklusion?

"En af de oplevelser, jeg sidder tilbage med efter de mange møder, er, at Forsvaret godt nok er presset, men også at der stadig er masser af vilje, stolthed og professionalisme blandt medarbejderne. Når frustrationerne ind i mellem koger over, er det i mine øjne et udtryk for, at medarbejderne i Forsvaret gerne vil gøre det godt – både for deres egen enhed, for Forsvaret og for Danmark. Så alt i alt synes jeg, at jeg står tilbage med et billede af et forsvar under pres, men også et forsvar med en måske lidt slidt men intakt korpsånd. Og det er vigtigt," af-runder Forsvarschefen. ■

11 HR-INITIATIVER ER LANDET MED NOGET TIL ALLE

Nedsættelsen af en HR Task Force efter HR-måling 4 giver nu resultater.

AF MARTIN FINNEDAL, VFK

INITIATIVER

Rapporten om HR-måling 4 var ikke just positiv læsning. Med henblik på at få kortlagt, koordineret og systematiseret processen i forhold til opfølgningen på målingen nedsatte Forsvarsministeriet derfor i efteråret 2015 Task Force HR. Også Forsvarsministeriets Hovedsamarbejdsudvalg drøftede emnet og besluttede at sende underudvalg vedrørende samarbejdsvirksomhed på besøg hos en række samarbejdsudvalg inden for koncernen for at drøfte de lokale forhold.

"Task Forcen afrapporterede i marts 2016, og det videre arbejde med afrapporteringens hovedkonklusioner har nu ført til iværksættelse af 11 konkrete initiativer, som adresserer nogle men ikke alle af de HR-udfordringer, som resultatet af den fjerde HR måling viste."

Det fortæller kommandørkaptajn Henrik Petræus, der er chef for Personale- og uddan-

nelsessektionen, Koordinationsafdelingen ved VFK og tilføjer:

"De 11 tiltag rummer noget til alle: Officerer, befalingsmænd, menige og civile".

Formand for Hærens Konstabel og Korporalforening (HKKF), Flemming Vinther, hilser initiativerne velkomne.

"Vi var nogle af dem, der efter HR-måling 4 plæderede for is i maven, og at man var nødt til at tage rundt for at finde ud af, hvad frustrationerne dækkede over. Det er vigtigt at finde ud af, hvad det konkret betyder, når folk siger, at der ikke er sammenhæng mellem mål og midler, eller når folk siger, at der skal være bedre HR-undersøgelser. Hvad mener I med det? Hvis ikke man får de mange udsagn præciseret, er det svært at tage handling på dem," siger HKKF-formanden.

"Vi er blevet klogere"

Hvad, der præcist ligger bag initiativerne, kan man læse mere om i artiklen "opfølg-

ning på HR-måling", der ligger på FIIN/nyheder, men konkret er der blandt andet arbejdet med at give bedre forhold til officerer, der vil en anden vej end 331, loftet for antal chefsergenter er fjernet, og så er der et initiativ om at nyttiggøre det civile uddannelsessystem (især AMU) yderligere, da det kan give medarbejderne bedre muligheder for at udbygge deres kompetencer og få dem anerkendt civilt.

Specielt sidste punkt er vigtigt for Flemming Vinther og hans medlemmer, men også helt overordnet, synes han, det er nogle fine initiativer.

"Vi er blevet klogere. Jeg tror faktisk på dem, men det er klart, at vi skal se dem virke i hverdagen, før vi kan blive rigtig glade og tilfredse," siger formanden og fortsætter:

"Det er vigtigt, vi alle er opmærksomme på, at frustrationer, der er bygget op igennem lang tid, ikke bare forsvinder *over nigt*." ■

DE 11 INITIATIVER

Udvidede karrieremuligheder for kaptajn(løjtnant) gruppen og M322-gruppen. (Iværksat)

Udvidede karrieremuligheder for sergentgruppen (Planlagt iværksat i to etaper frem til den 1. oktober 2016)

Synliggørelse af civiles karrieremuligheder (Planlagt iværksat før den 1. juli 2016)

Karrierevejledningsdage – ny mulighed for karrierevejledning (Planlagt gennemført løbende efter den 1. august 2016)

Ny karriereportal (Den endelige version forventes at være færdig medio 2017)

Telefonisk kompetence- og karrierevejledning (Iværksat)

Kompetencebeskrivelser (Anbefaling fra arbejdsgruppe senest den 1. oktober 2016)

Anerkendelse af Forsvarets uddannelser (Forventes fuldt implementeret i løbet af 2017)

Tydelige muligheder for lokale tjenesteplaner (Eksisterende mulighed. Opdateret vejledning om emnet den 1. september 2016)

Større nyttiggørelse af det civile uddannelsessystem (AMU og Campus) Anbefaling fra arbejdsgruppe senest den 1. oktober 2016 mhp. implementering senest den 31. december 2016)

Styrket HR-støtte til NIV III (Forventes implementeret inden den 1. oktober 2016.)

LÆS MERE: <http://fish.msp.forsvaret.fiin.dk/HR-initiativer/Sider/default.aspx>

NU KAN EH-101 LANDE PÅ DÆK

EH-101-helikopteren har trænet landinger på et af Søværnets skibe 150 gange i en test, der skal sikre, at de to enheder i fremtiden kan arbejde sammen, hvis behovet opstår.

EH-101

EH-101 vejer 15.7 t og har tre Rolls Royce-motorer med hver 2.270 hestekræfter.

Den kan flyve 309 km/t og bære 5.211 liter brændstof i 5 tanke, som gør den i stand til at være i luften i over 6 timer ad gangen.

AF IDA SUHR BIRKEMOSE / VFK

TEST

Iver Huitfeldt jagtede i begyndelsen af maj det dårlige vejr i Nordatlanten med EH-101'eren, om bord.

Helikoptere på Søværnets skibe er ikke noget nyt, men normalt er det den noget mindre Lynx-helikopter, der opererer på skibet. Fremadrettet vil det være den netop leverede Seahawk, der primært skal operere fra skibene. Men nu er EH-101 også testet i at lande om bord. Det er en større helikopter og modsat Lynx'en og Seahawken, der fungerer som en integreret del af skibet, vil EH-101'eren alene skulle bruges om bord, hvis den har en selvstændig opgave, for eksempel hvis den skal transportere mange mennesker i forbindelse

med en militær eller humanitær operation.

Når skibet vipper

Testen med landing på dæk kaldes SHOL (Ship Helicopter Operating Limits). Sammen med firmaet Prism Defence, et internationalt firma med stor erfaring og ekspertise i netop den slags, har man i mange måneder kalkuleret og testet i simulatorer, hvilke begrænsninger der er med netop denne helikoptertype om bord. Under SHOL-testen skulle man finde ud af, om de kalkulationer, der var lavet hjemmefra, også holder, når de afprøves i virkeligheden.

Det gælder om at holde tungen lige i munden, når der skal landes om bord på et vippende skib, og det er vigtigt, at piloterne

får testet så mange landinger som muligt, når skibet vipper allermest. Derfor gængede Iver Huitfeldt fra side til side med op til 11 grader under landingerne. Desuden blev der også testet forskellige indflyvninger på skib. Blandt andet "into-wind"-testen, hvor helikopteren har næsen lige imod kraftig vind og stadig skal lande på dækket.

Klar til samarbejde

Testen er også en øvelse for de allerede habile piloter i at lande på skibe, der hælder, og mandskabet om bord på skibet bliver trænet i fastsurringen af helikopteren, der sikrer, at den tunge helikopter ikke falder over bord efter landing. Surringerne er særligt

vigtige, da Lynx'en, der normalt er med skibet, har en harpun, der kan skydes ned i dækket. Det har EH-101'eren ikke, og den bliver derfor kun holdt fast af surringerne.

Efter cirka 20 flyvetimer og 10 dage i bølgerne afsluttede man testen, og driftsgrænser samt den bedste praksis med helikopteren om bord er fastlagt.

"Resultaterne peger på, at helikopteren vil kunne lande med endnu større skibsbevægelser end først antaget. Forventeligt op til 3 graders pitch og 7 graders rul. Det er et overordentlig godt resultat for så stor en helikopter. Forsvaret har fået en ny kapacitet og endog med et meget godt resultat," siger piloten LEN, der var med til at flyve helikopteren under testen. ■

KOMMENTAR

Brugbar erfaring med hjem fra Combat Support Hospital

Da jeg sidste år tiltrådte en stilling hos Forsvarets Sundhedstjeneste, blev evaluering af sanitetsenheder et af mine ansvarsområder. Jeg synes, at det er vigtigt, at man i dagligdagen kan trække tråde fra arbejdet helt ud til soldaten i den skarpe ende og være med til at understøtte virket der. Og jeg må konstatere, at gode velforberedte evalueringer er med til at gøre netop det.

I april i år blev NATO-evalueringen af det amerikanske felthospital sparket i gang i Miesau i Tyskland. Jeg deltog som repræsentant for Danmark og var én blandt 21 fra i alt 13 forskellige NATO- og partnerlande. Det amerikanske felthospital forventes at skulle støtte VJTF 2017 (Very High Readiness Joint Task Force), der også har deltagelse af en dansk bataljon. Ultimativt betyder det, at den amerikanske enhed vil skulle modtage og behandle sårede danske soldater. Men evalueringen var også speciel af en anden årsag. Multinationaliteten i VJTF betyder, at amerikanerne skulle gennem en egentlig NATO-evaluering. Evalueringen var reelt den første officielle evaluering af et felthospital i NATO-regi.

212th Combat Support Hospital, der kan dateres tilbage til 1. Verdenskrig, har en imponerende historie og har været indsat i adskillige konflikter. Måske netop på grund af enhedens særlige historik fornemmede jeg, at der bag det hyggelige amerikanske ydre, stod meget på spil for alle i og omkring enheden.

Evalueringsholdet var blevet yderligere opdelt i "sub teams". Mit hold bestod af en spansk oberstløjtnant, en svensk kaptajn, der samtidig var farmaceut, og en tysk premierløjtnant.

Amerikanerne fremstod seriøse, dygtige og meget velforberedte. MILMED COE (NATO Centre of Excellence for Military Medicine), der af SHAPE (Supreme Headquarters Allied Powers Europe) var blevet bedt om at gennemføre evalueringen, havde i samarbejde med enheden allerede et år tidligere påbegyndt processen. For bedre at kunne forberede sig til evalueringen havde flere af enhedens soldater desuden gennemgået MILMED COE-evalueringskursus og havde således fået et indgående kendskab til evalueringsprocedurerne. Jeg savnede dog, at rammen om evalueringen tog afsæt i en rigtig øvelse, ligesom vi typisk ser herhjemme. Det positive indtryk, jeg og mit hold havde fået, var generelt kendetegnende for hele enheden, der fremstod meget overbevisende. Og enheden fik i øvrigt en god evaluering uden større anmærkninger.

På det mere personlige plan er jeg stolt af at have været en del af evalueringsholdet og at have været med til at udvikle en enhed, der muligvis også skal behandle danske soldater. Samtidig har jeg taget en masse brugbar erfaring med hjem til egen organisation, der blandt andet skal anvendes i forbindelse med nationale evalueringer. Jeg ser derfor meget frem til at skulle deltage i evalueringen af den danske sanitetsdeling i VJTF 2017. ■

Ole Gretlund

kaptajn
Studie- og Udviklingssektionen,
Forsvarets Sundhedstjeneste

STAFETTEN

Ved du, hvad dine kollegaer i hele Forsvaret laver?
I Stafetten stiller vi spørgsmål om dit job, og du sender stafetten videre.

Systemoperatør på redningshelikopter:

MANDEN MED INFORMATIONERNE

Som systemoperatør råder seniorsergent Steen blandt andet over et varmemfølsomt kamera, et hjertemassage-apparat og en krypteret radio. Og så er han sin kollegas "livsforsikring".

AF TANIA MARIA LÜDERS RUSBJERG / VFK

SYSTEMOPERATØR

Når en lille rødhåret dreng ved navn Holger bliver væk i Tranum Klitplantage, eller en båd med en snes unge skoleelever kæntrer i Præstø Fjord, rykker Forsvarets redningshelikoptere ud. I kabinen lige bag ved piloterne sidder systemoperatøren.

"I løbet af de seks-syv minutter der går, fra vi bliver kaldt ud, til vi er i luften, er jeg allerede i fuld gang med at indsamle informationer om missionen og finde ud af, hvor vi skal flyve hen," fortæller seniorsergent Steen, der har arbejdet som systemoperatør i 33 år og begyndte dengang, stillingen havde betegnelsen telegrafist.

"Jeg sætter en position i navigationssystemet, og imens vi flyver ud, indhenter jeg flest mulige informationer. Hvis det handler om en mand over bord, finder jeg ud af skibets navn og udseende, mandens påklædning, hvornår han sidst er set... alt, der kan hjælpe os i redningsaktionen. I samarbejde med Forsvarets Redningscentral (JRCC) og et eventuelt kystredningsskib sætter jeg et eftersøgningsmønster op og finder ud af, hvor den savnede for eksempel kan være drevet hen i forhold til vind- og vejrforhold," fortæller Steen, der understreger, at en systemoperatør i samarbejde med besætningen skal kunne tage hurtige, gode beslutninger og mestre multitaskingens kunst.

Ansvarlig for LUCAS og SINE

Om bord på helikopteren har systemoperatøren et panel af skærme og knapper foran sig og tre forskellige radioer til kommunikation. En af dem er SINE, det nationale beredskabssystem, som sætter ham i kontakt med blandt andet JRCC, politiet, rednings-

beredskabet og kystredningstjenesten ved hjælp af krypterede beskeder.

En af skærmene er koblet til det infrarøde kamera, FLIR, der sidder foran på helikopteren og lader ham søge efter varme spor i vand eller skov.

"Når de savnede ved for eksempel en kæntringsulykke er fundet, klæder jeg om og gør klar til at gå i vandet sammen med teknikeren – eller redningsmanden som vi kalder ham – hvis der bliver brug for det."

Som systemoperatør er det ikke Steens primære rolle at hente folk op, men det kan blive nødvendigt i tilfælde, hvor der for eksempel ligger mange i vandet.

"Det sker, at redningsmandens kræfter slipper op, og så skal jeg kunne tage over. Jeg er hans "livsforsikring", kan man sige."

Hvis der er flere tilskadekomne om bord på helikopteren, hjælper systemoperatøren med førstehjælp.

Det er også ham, der har ansvaret for at tage LUCAS, det elektroniske hjertemassageapparat, i brug, hvis det bliver nødvendigt.

Hjemme i hangaren er væg og trappe udsmykket med redningsveste fra mennesker, som besætningen har hjulpet op af vandet. Steen er ikke i tvivl om, at han har et drømmejob:

"Jeg hjælper mennesker i nød. Det giver en ualmindelig stor tilfredshed. Der findes ikke noget bedre end at samle folk op og flyve dem til land, så de i god behold kan få en kop varm kaffe."

STEEN SPØRGER:

Hvad laver en minedykker?

Spørgsmålet

Hvad laver en systemoperatør?

Dronning Alexandrines og Kong Georg den Førstes

Marinefond

Fonden har mulighed for at uddele årlige legater på omkring 20.000 kr. til personel og pårørende til personel i Søværnet.

Fondens formål er ifølge vedtægterne, at:
"Udrede understøttelse til personel i søværnet – officerer, stampersonel, værnepligtige og civile – der under udøvelsen af deres tjeneste har pådraget sig skade på helbred eller førlighed. Endvidere til ovenstående værdige trængende børn eller efterladte."

Ansøgningsskema kan rekvireres ved kontakt til:

Værnsfælles Forsvarskommando
Marinestaben
Herningvej 30
7470 Karup J
Att.: Henrik Wagner
E-mail: vfk-m-le006@mil.dk

Fristen for ansøgning
15. august 2016

KVINDER I FORSVARET

1962

Kvinder får mulighed for at blive soldater.

1971

De første kvinder bliver ansat på kontrakt. Herfra skete en gradvis opbygning af militære stillinger til de kontraktansatte kvinder. De første kvinder i Forsvaret var konstabel- og befalingsmandselever.

1974

De første kvinder begynder på officersskolerne. Loven gav ikke kvinder mulighed for at besætte stillinger, hvor der var risiko for, at de skulle deltage i direkte kamphandlinger. Kvinder blev derfor anvendt som konstabler og sergenter i stabsfunktioner i Hæren, ved Søværnet og i Flyvevåbnet samt inden for uddannelsesområdet.

1988

Det er nu muligt for kvinder at gøre tjeneste i egentlige kampenheder og -funktioner.

1992

Kvinder får mulighed for at blive jagerpiloter.

1998 - (april)

Det er nu muligt for kvinder at aftjene på værnepligtslignende vilkår i Forsvaret.

2003

Ligebehandling indskrives formelt i Forsvarets Personelpolitik. Den indeholder fra dette år to afsnit, der beskriver Forsvarets syn på ligebehandling og medarbejdere af anden etnisk oprindelse. Afsnittene benævnes: "Ligebehandling", og "Forsvaret, medarbejder og tro".

2006 - (1. januar)

Fra denne dato får alle unge 18-årige kvinder en invitation til Forsvarets Dag. Det var første gang, Forsvaret fik mulighed for, at henvende sig direkte til de unge kvinder og informere og rådgive dem om de forskellige job- og uddannelsesmuligheder, som Forsvaret kan tilbyde.

2011

Forsvaret vinder årets MIAPRIS. MIAPRIS uddeles af Institut for Menneskerettigheder for Forsvarets syn på og strukturerede arbejde med ligebehandling og mangfoldighed.

2015

Værnepligtige bliver for første gang installeret på fælleskønsstuer.

DANSK OBERST OG NATO-FOREGANGS-KVINDE MINDET

Danmarks første oberst i Kvindeligt Flyvekorps, Else Martensen-Larsen, blev mindet i anledning af 40-året for den NATO-komite, hun satte i værk. En af hendes mange efterfølgere fra Flyvevåbnet holdt talen.

AF MARTIN FINNEDAL / VFK

LIGESTILLING

Som chef for Kvindeligt Flyvekorps blev Else Martensen-Larsen i 1962 udnævnt til Danmarks første kvindelige oberst. Og ambitionen kom ikke fra fremmede. Hendes far Svend Bartholin Paludan-Møller, der var modstandsmand under Besættelsen og døde i ildkamp mod tyskerne, bar lige præcis rangen oberst. Og da Else Martensen-Larsen blev hyldet ved The NATO Committee on Gender Perspective Conference i NATOs hovedkvarter i Bruxelles 31. maj, var det endnu en oberst, Lone Træholt fra Combat OPS Division i CAUC Udem, Tyskland, der holdt talen.

Rangen til trods var hun faktisk lidt overrasket over at blive bedt om at holde tale i anledning af 40-året for Committee of Women in NATO Forces, som Else Martensen-Larsen blev den første forkvinde for. Lone Træholt ser nemlig ikke sig selv som feminist. Men sådan opfatter hun nu heller ikke Else Martensen-Larsen.

"Folk, der kender mig, ville nok grine højt, hvis de så mig omtalt som feminist. Jeger på ingen måde kønspolitisk. Jeg går op i at løse de opgaver, min funktion indebærer, og det fylder så rigeligt min dag. Men ligesom Else Martensen-Larsen har jeg den grundlæggende livsanskuelse, at vi skal gøre det, vi er gode til. Hvis nogen er gode til noget, hvorfor så ikke udnytte det? Så er det på ingen måde afgørende, om man er mand, kvinde, gul eller sort. Det, der er interessant, er, at mennesker er lige meget værd og har lige stor ret til at gøre, hvad de har lyst og evner til inden for de rammer, der er givet. Det er op til den enkelte at gøre brug af det, de har fået i vuggegave," siger Lone Træholt.

Juraen på plads

Den Udem-baserede oberst har gået i Else Martensen-Larsens fodspor ved at blive officer i Fly-

vevåbnet. Et værn der traditionelt og ikke mindst takket være Else Martensen-Larsen har tiltrukket relativt mange kvinder. Efter i 1947 at være blevet udnævnt til chef for Danmarks Lottekorps blev hun en af hovedkræfterne i oprettelsen af Kvindeligt Flyvekorps (1953), som hun senere blev leder for og som Hendes Majestæt Dronning Margrethe II i øvrigt har været aktivt medlem af, før hun blev regent. Flyvekorps blev i 1955 en del af Hjemmeværnet, og Else Martensen-Larsen blev øverstkommanderende.

Da det i 1971 blev muligt for kvinder at blive ansat i Forsvaret, var det blandt andet takket være Else Martensen-Larsens årelange medvirken i Forsvarsministeriets udarbejdelse af de juridiske rammer for ansættelse af kvinder.

Allerede i 1966 skrev hun en artikel i NATOs månedlige "NATO letter", hvor hun blandt andet skrev:

"Der er stadig langt at gå, før kvinders rolle i vores forsvar er helt og fuldt anerkendt, ikke kun i den brede offentlighed, men af regeringer. Kvinder har bevist deres vilje og evner til at tjene (deres land); lad os håbe, at deres bidrag vil blive anerkendt i form af bedre betingelser (for dem)."

Bedre kontakt til de lokale

Først i 1980'erne skete der for alvor noget, og siden da har der ikke reelt været strukturelle begrænsninger. Det er i dag muligt for kvinder at blive jagerpiloter og jægervoldater. Dog er der så praktiske begrænsninger i forhold til, at kravene til optagelse i specialkorpsene er de samme for mænd og kvinder, hvilket betyder, at det er meget svært for kvinder at honorere de fysiske krav. Der er dog verden over masser af initiativer i gang for at kunne gøre større brug af kvinder i militæret. I Norge er der for eksempel oprettet et decideret kvindeligt specialkorps.

Også i Danmark ønsker man sig større kvindelig deltagelse i specialoperationer og i internationale operationer generelt. Blandt andet kan det konstateres, at kontakt til og kommunikation med et bredere udsnit af lokalbefolkningen i muslimske lande opnås bedre ved udsendte enheder, der også består af kvinder. I Danmark har man også – jævnfør præmissen "train as you fight" – med stor succes indført fælles indkvartering, hvilket er ved at brede sig fra at gælde to værnepligtsenheder til de øvrige Hærens Reaktionsstyrkeuddannelse og sergentuddannelsen. Det

er indtrykket, at ordningen har skabt øget sammenhold i grupperne på tværs af køn, og at køn således spiller en mindre rolle. Der arbejdes desuden i en række af Forsvarsministeriets styrelser med opmærksomhed på og støtte til kvinder, der vil gå ledelsesvejen. Ifølge Lone Træholt kan Else Martensen-Larsen tage en stor del af æren for denne udvikling. Ikke bare i Danmark men i hele NATO.

"Jeg begyndte min karriere i Forsvaret i 1978, og Else Martensen-Larsens store arbejde har helt klart banet vejen for mig og andre kvinder. Vi kan være meget taknemmelige for alt, hvad hun har gjort." ■

NATO Committee on Gender Perspectives

Det årlige møde i NATO-hovedkvarteret i Bruxelles afholdt 30. maj til 3. juni med deltagelse af de 28 medlemslande samt associerede medlemslande og andre særligt indbudte lande er koblet tæt op på de tanker, der er udformet i FN's Sikkerhedsråds Resolution 1325. Resolution 1325 (oktober 2000) er et vigtigt skridt i retning mod at fremme kvinders rettigheder under konflikter. (United Nations Security Council 1325 on women, peace and security, i daglig tale forkortet UNSCR 1325) opfordrer alle FN-medlemslande til at sikre, at kvinders og nationers sikkerhedshensyn er sikret gennem et øget fokus på tre områder: Forebyggelse af konflikter og genderbaseret (se note i bunden) vold, deltagelse af kvinder i beslutningsprocesser vedrørende fred og sikkerhed, beskyttelse af kvinders rettigheder i henhold til internationale og nationale love i konfliktområder.

Efterlevelsen af disse tanker betyder bl.a., at der blandt NATO-landene arbejdes på at rekruttere og fastholde flere militært ansatte kvinder, at kvinder udsendes i missioner og at genderperspektiver inddrages på alle niveauer i planlægning og udførelsen af militære operationer. Grundlaget for disse initiativer er, at en succesfuld mission og varig fred bl.a. er afhængig af kvinders militære involvering. Af konkrete indsatser som NATO har gennemført for at støtte arbejdet med gender kan fremhæves udnævnelsen af gender-rådgivere i NATO-hovedkvarteret og udsendelsen af gender-rådgivere på strategisk, operationelt og taktisk niveau i missioner i Kosovo og Afghanistan. Endvidere har NATO udpeget Nordic Centre for Gender in Military Operations i Sverige til et videns- og uddannelsescenter, hvor forskningsresultater og kurser udbydes.

Mange lande har i forlængelse af UNSCR 1325 udformet lokale handlingsplaner. I Danmark er der i samarbejde med Udenrigsministeriet, Justitsministeriet (repræsenteret ved Rigspolitiet) og Erhvervs- og Vækstministeriet udarbejdet en 5 års plan for perioden 2014-2019. Forsvarets vigtigste indsatsområder er her at rekruttere og fastholde flere militært ansatte kvinder og udsende disse i mission samt at opretholde samarbejde og netværk om gender med andre nationer og organisationer. Læs mere her: <http://bit.ly/1Pix4L9>

Note: Gender er betegnelsen for de omskiftelige samfundsmæssigt definerede roller som mænd og kvinder er kendetegnet ved. Gender er derfor ikke biologisk defineret ved køn.

Militært MC-træf på Skive Kaserne

MOTORCYKLER: I maj mødtes soldater og civile på tværs af værn og rang til MC-træf på Skive Kaserne. Både nuværende og tidligere ansatte var mødt frem til træffet, der var arrangeret af Skive Garnisons MC-Klub "Halvgas". Træffet, der fandt sted første gang i Oksbøl i 2012, kørte en tur til Limfjordssøen Fur, hvor der var kaffepause. Tilbage på Skive Kaserne stod den på grillmad og hyggeligt socialt samvær. Efter fælles morgenbord skiltes deltagerne søndag formiddag efter et rigtig fint arrangement for at køre få eller mange kilometer hjem. Forsvarets MC Træf vil blive gennemført igen i weekenden 27.-28. maj 2017. Skriv allerede nu datoerne i kalenderen. Kom med en kontaktdresse, hvortil vi kan sende fremtidige indvitationer. Oplysninger sendes til HW-LSSUN041 eller facebookgruppen.

ØGET DIGITAL POST HAR GIVET BESPARELSE PÅ 4 MIO. KR.

Siden 2011 har Forsvarsministeriets koncern reduceret den fysiske brevpost med 77 procent svarende til en besparelse på 4 millioner kroner i porto fra 2011 til 2015. Kommende koncernfælles tiltag skal medvirke til at udvikle nye digitale postløsninger.

AF FORSVARSMINISTERIETS PERSONALESTYRELSE

POST

Forsvarsministeriets koncern er nået langt med at udvikle digitale postløsninger og er tæt på at indfri Digitaliseringsstyrelsens mål om at reducere brevposten med 80 procent i perioden 2011-2015. De kommende år vil byde på endnu flere digitaliseringstiltag, som koordineres gennem en koncernfælles koordinationsgruppe, der blandt andet har til opgave at støtte styrelserne med at udvikle løsninger og udarbejde et fælles koncept for digital post.

Men digital post handler ikke kun om post til den digitale post-

kasse, men også om at sikre selvbetjenings-løsninger og sikker kommunikation mellem virksomheder og myndigheder, mener kaptajn Peter Sejling Sørensen fra FPS, der er formand for den koncernfælles koordinationsgruppe.

"Når vi i koncernen har fokus på at blive digitale, er det ikke kun fordi, vi skal opfylde de formelle krav om at kunne kommunikere til borgere og virksomheder med digital post. Denne kommunikation sikrer os hurtigere og mere kvalificeret informationsdeling, der kan give både os som myndighed og borgerne mere viden og dermed øge effektiviteten," siger han og fortsætter:

"Den koncernfælles koordinationsgruppe vil derfor blandt andet identificere muligheder, der opstår med nye IT-systemer, og det betyder, at vi kan løse vores opgaver smartere. Vi vil også kigge på, om der er informationskanaler, vi skal blive bedre til at anvende – og om vi gør noget i dag, som vi måske ikke behøver at gøre fremover," fortæller kaptajn Peter Sejling Sørensen.

Erfaringer og udfordringer

Med den hidtidige besparelse, som koncernen har opnået ved at omlægge til digital post, er der et bredt erfaringsgrundlag i de enkelte styrelser. FPS er den sty-

relse, som sender og modtager størstedelen af koncernens digitale post og har dermed et stort behov for udvikling på området. Af den grund er FPS også udpeget som forretningsansvarlig styrelse for udvikling og implementering af koncernens digitale postløsninger.

FPS har længe sendt digital post til ansatte i koncernen, for eksempel lønsedler og kontrakter, og tog i 2015 hul på en stor udfordring, da der på værnepligtsområdet blev iværksat en række tiltag for at kommunikere digitalt med unge 18-årige mænd og kvinder. Selv om de 18-årige tilhører en generation, der er vokset op med

internettet og er vant til at bruge digitale løsninger, er de samtidig den aldersgruppe, der er længst tid om at tage den digitale postkasse i brug. Kommunikationen vil medvirke til at flytte den unge befolkningsgruppe i en mere digital retning, hvilket Digitaliseringsstyrelsen i november 2015 belønnende med en pris for årets omlægning af post.

For også at gøre det nemt for borgere og medarbejdere at kommunikere sikkert til koncernen, vil der fremover være et link til borgerens digitale post på de enkelte styrelses hjemmesider, som kan bruges til at sende fortrolige oplysninger. ■

MÅSKE

HAR DU DET DER SKAL TIL

VI SØGER LIGE NU ASPIRANTER TIL
SPECIALSTYRKERNE

Hent Forsvarets trænings-app
"Træn med Forsvaret" - og udnyt
sommeren til at
forberede dig på
de fysiske
optagelsesprøver.

Download on the
App Store

ANDROID APP ON
Google play

Download from
Windows Store

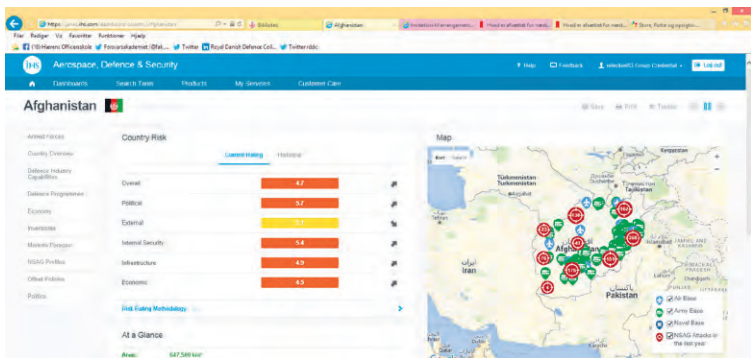

uddannelse og karriere

Hent den nyeste viden døgnet rundt

VIDEN: Er du efterretningsmand, sagsbehandler eller blot nysgerrig på dit fagområde? Så leverer Forsvarets Bibliotekscenter ved Forsvarsakademiet et digitalt bibliotek til hele Forsvaret – med fjernadgang uanset hvor i landet du befinder dig og døgnet rundt.

På www.fak.dk/FBC kan du søge i udenlandske artikler, e-bøger og e-ressourcer som for eksempel IHS Jane's med de nyeste informationer om hele verdens forsvar eller EBSCO HOST, der giver adgang til militære databaser. Det eneste, du skal gøre, er at oprette dig som bruger på hjemmesiden, og evt. få dit tjenestested til at arrangere en præsentation med FBC af de mange muligheder. Kontakt: Anita Elleby, FAK-FBC-03. ■

Kodeks VII som e-læring

IT: Kodeks VII er syv grundlæggende værdier for alle ansatte i det offentlige. De er udgivet af Moderniseringsstyrelsen i 2015, og nu har Forsvarsakademiet udgivet Kodeks VII som e-læring. Den primære målgruppe for e-læringskurset er ledere og chefer i Forsvaret, men alle inden for Forsvarssministeriets område kan tage kurset. Find Kodeks VII som e-læring på www.fels.dk eller på FIIN – søg på FELS, eller se mere her: <http://bit.ly/1PDHpXz> ■

NY FORCE-LINJE I AARHUS

Air Force Training Centre har i tre år arbejdet sammen Viborg Gymnasium om en HF-rekrutteringslinje. Nu har samarbejdet også bredt sig til Århus Akademi.

AF IDA SUHR BIRKEMOSE / VFK

UDDANNELSE

De kaster sig gennem mudder, sover i bivuaak og sejler i gummibåde. De studerende på FORCE-linjen på Viborg Gymnasium og HF har netop været på deres sidste besøg ved Air Force Training Centre (AFTC) i Karup. Besøget varede to dage som en del af deres to-årige HF-uddannelse, der er rettet mod en fremtid i uniform.

”Det har været fedt at få rykket nogle grænser og møde soldaterne. Jeg har altid gerne ville arbejde i Forsvaret,” siger Thor Jørgensen.

Han har allerede sikret sig det arbejde, for i december begynder han en dagligdag som værnepligtig ved Livgarden.

FORCE-linjen spreder sig

FORCE-linjen har eksisteret siden 2013, og

holdet er derfor det andet hold, der færdiggør uddannelsen, hvor også politi og brandvæsen spiller en rolle.

Klaus Daugaard Løkke, der er underviser ved Århus Akademi, som efter sommerferien også åbner en FORCE-linje i samarbejde med AFTC, glæder sig til den nye linje.

”Det har været interessant at se, hvordan de unge mennesker har reageret de seneste to dage på øvelsen. De har været virkelig gode til at samarbejde,” siger Klaus Daugaard Løkke.

Ligesom i Viborg vil der også her være fokus på en fremtid i uniform. Der er militær på skemaet i de fleste fag, der blandt andet har fokus på autoritet, radikalisering, konflikter og politiske udfordringer.

”Der har været stor interesse for linjen, og holdet er allerede fyldt,” siger Klaus Daugaard Løkke. ■

FORCE-LINJEN HJALP GABRIEL IND I FORSVARET

De første effekter af samarbejdet mellem Air Force Training Centre og Viborg Gymnasium og HF kan nu ses, da flere tidligere elever er begyndt i Forsvaret.

AF IDA SUHR BIRKEMOSE / VFK

KARRIERE

Det første FORCE-hold fra Viborg Gymnasium og HF afsluttede i sommeren 2015. Den toårige uddannelse er bygget op, så eleverne allerede på andendagen får besøg fra Air Force Training Center (AFTC) og efterfølgende besøger Flyvestation Karup tre gange.

”Vi laver samarbejdsøvelser, forhindringsbane, fysisk og psykisk træning, og den sidste gang, de er her, er det en kombination af det hele,” siger major Heine Andersen fra AFTC i Karup.

Forløbet skulle gerne gøre de studerende nysgerrige på et arbejde i Forsvaret, og selv om projektet stadigvæk er forholdsvis nyt, er der allerede flere af de tidligere elever, der har færdiggjort deres værnepligt.

”Det er en god platform til at rekruttere fra. Eleverne er lige et skridt længere fremme i deres valg af fremtidigt job end erhvervspraktikanter fra folkeskolen,” siger Heine Andersen.

Rekruttering er en af hovedårsagerne til, at AFTC er en aktiv samarbejdspartner på FORCE-linjen.

”Desuden er det godt at være en synlig arbejdsplads i det omkringliggende samfund, og ikke mindst skaber det en mulighed for at vise det moderne forsvar,” siger Heine Andersen.

Det virker

På Holstebro Kaserne kan man møde en af de elever, der tidligere gik på FORCE-linjen.

”Det var især det sidste besøg på flyvestationen, der overbeviste mig om, at jeg skulle arbejde i Forsvaret. Vi blev udfordret både fysisk og psykisk. Det var en hverdag, jeg godt kunne tænke mig.”

Sådan siger 19-årige Gabriel Zaar Jensen, der færdiggjorde sin HF for et år siden. Han begyndte direkte som værnepligtig efter endt HF-uddannelse, og i dag er han i gang med Hærens Reaktionsstyr-

keuddannelse (HRU) i Holstebro.

Gabriel Zaar Jensen søgte egentlig ind på FORCE-linjen, fordi han gerne ville være politibetjent. Men nu overvejer han i stedet en karriere i Forsvaret.

”Jeg håber, at jeg kan få en plads ved kampvognene. Hvis jeg får mulighed for at køre kampvogn og det er noget for mig så fortsætter jeg ved Forsvaret,” siger Gabriel Zaar Jensen. ■

FORCE-LINJEN

For at blive optaget på HF skal man have gennemført en 10. klasse.

En HF er adgangsgivende til flere videregående uddannelser.

HF-eleverne i både Viborg og Aarhus besøger eller får besøg af Air Force Training Centre fire gange i løbet af deres uddannelse.

Det sidste besøg på flyvestationen er en feltøvelse, hvor flyvevåbnet henter eleverne i militærlastbiler.

På feltøvelsen får eleverne udleveret kampuniform, og forplejningen er feltrationer. Forud for den afsluttende øvelse udfylder eleverne et skema, hvor de blandt andet beskriver deres stærke og svage sider. Der bliver arbejdet med disse områder under øvelsen, og den sidste dag i Karup får de sedlerne udleveret igen, hvor de kan vurdere om de har rykket sig mentalt og fysisk siden dag et.

HF FORCE-uddannelsen omfatter blandt andet idræt på B-niveau og psykologi på C-niveau.

TRÆNINGSTIPPET

CIRKELTRÆNING

Efter mobilitetstræning i seneste nummer af Forsvarsavisen skal vi denne gang træne en kombination af mobilitets- og stabilitetstræning. Træningen er med til at opretholde sunde led, mindske skadesrisiko og derigennem understøtte Forsvarets Basiskrav.

Programmet er et helkrops mobilitets- og stabilitetsprogram med dynamiske øvelser. Første øvelse er en åndedrætsøvelse for at få vejtrækningen ned i maven, hvilket hjælper med stabiliteten i kroppen.

Rygorm foretages dynamisk uden pauser. I de øvrige øvelser bevæges kroppen mod yderpositionen og holdes her 1-2 sekunder, inden der i roligt, kontrolleret tempo returneres til startpositionen.

Lav 15-30 gentagelser af hver øvelse og til hver side, hvor det er relevant. Føles den ene side mere "stiv" eller mindre stabil end den anden, kan der eventuelt laves et ekstra sæt til denne side.

Alle øvelser kan ses i app'en Træn med Forsvaret eller på traenmed.forsvaret.dk under mobilitet/øvelser.

Programmet tager 20-25 minutter og er ideelt til pausen, til mikrotræning på gangen, på skydebanen, på skibet, eller hvor der er lidt plads, både fysisk og i tid. Det kan også deles over i flere bider i løbet af dagen.

ØVELSERNE

MOBILITET/TRÆNINGSPAS/UDSTRÆK:

- ▶ Diaphragma åndedræt
- ▶ Rygorm
- ▶ Mavebøjning med halsløft
- ▶ Bækkenstabilitet
- ▶ Sidebro situps
- ▶ Skulderstabilitetsmobilisering
- ▶ Stående rygstabilitetsmobilisering
- ▶ Stående hoftestabilitetsmobilisering

God fornøjelse!

SÆSONEN LØBET GODT I GANG

Marinefemkæmperne har indledt deres sæson ved de åbne spanske mesterskaber. Disciplinsejr og gode tider lover godt for sæsonens store mål.

AF ANDERS V. FRIDBERG / VFK

TRÆNING Det blev ikke til samlede topplaceringer, da de mandlige danske marinefemkæmpere indledte deres sæson ved de åbne spanske mesterskaber i Madrid i maj. Ud over Spanien og Danmark var også Tyskland med. Tyskerne løb, svømmede, roede og skød sig til alle tre pladser på medaljeskamlerne for den samlede konkurrence, men de danske mænd vandt guld på forhindringsbanen, fik topplaceringer i flere andre discipliner og præsterede gode tider tidspunktet taget i betragtning.

"Vi er inde i en nedgangsperiode efter Military World Games i 2015, men det synes jeg ikke, at jeg kan spore. Alle atleterne er dedikerede og viser et højt

niveau, så jeg ser frem mod Open European Championship i juli og de nordiske mesterskaber til august med godt mod," siger chefsergent Erik Madsen, der er leder af det danske hold.

Prøv marinefemkamp

Marinefemkampen består af disciplinerne: livredning, forhindringssvømning, forhindringsbane, sømandsskab og amfibieløb. Sporten er teknisk krævende, men det kræver ikke elite-dna at være med, og marinefemkæmperne vil gerne være flere.

"Kontakt mig, eller skriv på en af marinefemkampsgrupperne på facebook, og lav en aftale om at tage med ud at træne. Eliteatleterne hjælper gerne, hvis man vil prøve sporten," lyder opfordringen fra Erik Lindholm Madsen. ■

FORSVARETS MESTERSKABER / KALENDER 2016

DISCIPLIN	MESTERSKAB	PERIODE/DATO	ANSVARLIG MYNDIGHED	ARRANGØR
Militær Femkamp	Forsvarets Mesterskab/Nordisk Militært Mesterskab[1]	19. - 23. juni 2016	Hærstaben	Tjenestegrenscenar Ingeniørregimentet
Adventure Race	Forsvarets Mesterskab	27. august 2016	Forsvarets Sundhedstjeneste	Dansk Adventure Race Union / Yeti Challenge
Terrænsport	Forsvarets Mesterskab	29. august 2016	Hærstaben	Trænregimentet & Hjemmeværnsdistrikt Nordjylland
Marine Femkamp	Forsvarets Mesterskab	6. - 8. September 2016	Marinestaben	Søværnets Officersskole/Forsvarsakademiet
Sejlsads	Forsvarets Mesterskab	Uge 38 alt. uge 39 - 2016	Marinestaben	OPLOG Korsør & Søværnets Idrætsforening Københavns Sejlsportsudvalg
Skydning	Forsvarets Mesterskab/Dansk Militært Idrætsforbundsmesterskab	13. - 15. oktober 2016	Hærstaben	Jyske Dragonregiment & Jyske Dragonregiments Idrætsforening

Blue Berets MC holder 15 års jubilæum ved fregatten Peder Skram på Holmen i slutningen af maj.

Claus "Morfar" Trangeled (tv.)

Claus er formand, også kaldet chief, i klubben. Han gør tjeneste ved Livgardens værksted, og ved Rullemarie på Amager. Han har været udsendt til Cypern, Ex-Jugoslavien, Eritrea, Irak og Afghanistan.

Ivan "Myggen" Lauersen (mf.)

Ivan Lauersen har været i klubben i fem år. Har været udsendt til Cypern, Kosovo og Irak. Er ikke længere i Forsvaret. Til daglig er han byggeleder.

Tommy "Rock" Harder (th.)

Tommy "Rock" Harder har været medlem af klubben i 14 år. Han har været udsendt tre gange til Cypern og en gang til Irak som FN-vagt. Han er aktiv i veteranarbejdet og er med i hovedbestyrelsen af Danske Veteraner - de tidligere Blå Baretter. Til daglig er han lastbilschauffør.

Fællesskab på to hjul

Fællesskabet blandt soldater er unikt, men det er ikke kun i Forsvaret, det findes. Det findes også på landevejene.

TEKST OG FOTO: MICHAEL AAGAARD JENSEN / AAGAARD MEDIER

FÆLLESSKAB

Når du har været ansat i Forsvaret og har oplevet udsendelser, så kender du det helt specielle fællesskab, der er blandt soldater. Efter Forsvaret kan det være svært at finde det igen. Men i "Blue Berets Motorcycle Club" har de et sammenhold og en forståelse, der går ud over det, der ellers findes i det civile liv.

"Du finder det samme som dengang, du var udsendt. Du finder det sammenhold, du har på en mission. Jeg vil ikke sige det sammenhold, du har på en kaserne, for det er anderledes. Men du finder en blanding af mennesker i forskellige funktioner, som er samlet om at løse en fælles opgave. Vi er lige som en familie," fortæller Ivan "Myggen" Lauersen, der er medlem af Blue Berets MC.

Er der for hinanden

Sammenholdet i klubben er formet af den fælles baggrund, som udsendte til verdens brændpunkter har. Det gør, at alle medlemmer stoler på hinanden.

"Vi har et meget stærkt fællesskab. Vi mistede for to år siden et medlem. Han skulle begraves ved Viborg, og hans enke ville gerne have, at det var en klubbegravelse. Der var ikke nogen, der ikke kom. Vi havde et medlem, der arbejdede i Finland. Han kom. Vi havde et medlem, der var i gang med at bygge et slagteri nede ved München. Det passede ikke, at han tog hjem. Det var han ligeglad med, for der var en af hans brødre, der var død," fortæller Claus "Morfar" Trangeled, der er formand eller "chief" i klubben. Claus har selv oplevet, hvordan klubbens medlemmer støtter hinanden.

"Jeg blev skilt forrige år efter 30 års ægteskab. Der var en fra klubben, der ringede hver eneste dag og

spurgte, hvordan jeg havde det, og hvordan det gik. Det syntes jeg fandeme var rart, så jeg ikke sad der med mit eget tungsind," fortæller han.

Ingen hårde klubber

"Blue Berets Motorcycle Club Denmark" er Danmarks eneste motorcykelklub, der udelukkende består af soldaterveteraner. Selv om klubben er opkaldt efter FN's blå hovedbeklædning, så har den medlemmer fra de fleste missioner ikke kun FN-missioner. Og selv om ordene biker og motorcykelklub for nogen måske kan give nogle knap så flatterende billeder på nethinden, så ligger fællesskabet i Blue Berets meget langt fra de kriminelle bikere rockerne.

"Vi går på Facebook og tjekker folks venner, hvis der kommer en, vi ikke kender, som vil være medlem. Hvis der er en med et mærke på ryggen, som tilhører en af rockerklubberne, så bliver de ikke medlem. Det går vi meget op i at holde os ude af. Hvis vi for eksempel kommer på et træf, og der kommer nogle af de hårde klubber og sætter sig ved vores bord, så sørger vi for at smide vores veste, så vi ikke bliver fotograferet sammen med dem. Vi vil ikke slås i hartkorn med dem," fortæller Claus "Morfar" Trangeled.

Støtte døgnet rundt

Som tidligere soldat kan medlemmerne også finde støtte, hvis de har problemer som følge af udsendelsen.

"Vi har et medlem på Fyn, som virkelig havde nogle problemer på et tidspunkt. Han ringede til mig sent en hverdagsaften. Han var temmelig fuld og lider kraftigt af PTSD. Han var usammenhængende, han havde haft blackout, og han var alene hjemme med sin datter. Pludselig lagde han på, og jeg kunne ikke få fat i ham igen. Jeg tænkte, hvad fanden gør jeg? Hvem

har vi, der bor i nærheden? Klokken et om natten fik jeg fat i et andet medlem på Fyn og sagde til ham, at han altså blev nødt til at køre derud, for noget var helt galt. Han kørte hen til det medlem, der ikke havde det godt. Så sad han der, til konen kom hjem og kunne tage over. Det er sådan, det foregår. Vi passer på hinanden og sørger for, at vi har det godt," fortæller Claus "Morfar" Trangeled. ■

**BLUE BERETS
MOTORCYCLE
CLUB**

Motorcykelklubben blev etableret i 1999, hvor Veteraner fra Danmark og Sverige mødtes for at lave en klub for bikere, der alle havde det til fælles, at de havde været udsendt i international tjeneste. I 2001 blev klubbens navn officielt lagt fast, og tre nationale afdelinger i Danmark, Sverige, og på Færøerne blev født. I dag er der omkring 70 medlemmer i Danmark, 150 i Sverige og to på Færøerne. I Danmark har klubben tre klubhuse. Et i Års i Nordjylland, et i Hjartbro i Sønderjylland og et i Fårevejle på Sjælland. I år holder klubben 15 års jubilæum. Det sker ved en fest på Holmen i København, hvor omkring 190 gæster deltager. Se mere om klubben her: www.bbmc.dk

FACEBOOK

JEG LÆSER

TOM CLANCY

LÆS Jeg har læst rigtig meget af forfatteren Tom Clancy, som desværre døde i 2013. Nogle af hans mere kendte bøger som 'Hunt for Red October' og 'Clear and Present Danger' er filmatiseret. Det, jeg godt kan lide ved Clancys bøger, er hans indsigt i samfundet og militæret. Hans bøger er spændingsromaner, der tager udgangspunkt i den verdenspolitiske virkelighed. Jeg læser helst den engelske udgave. Når de bliver oversat til dansk, fylder de nærmest kun det halve.

CLIVE RUSSLER

LÆS En anden amerikansk forfatter, jeg sætter pris på, er Clive Cussler. Blandt andre 'Raise the Titanic' og 'Sahara' er filmatiseret – ikke nødvendigvis i gode gengivelser. Hans fortællinger er ofte delt op i forskellige historiske perioder. Han skriver fiktion uden at bekymre sig voldsomt om fakta. Han opfinder ting, han skal bruge i historien, men kender dog også meget til eksisterende teknik, hvilket han benytter til at gøre historierne virkelighedsnære. Igen foretrækker jeg originalsproget.

TOM OXAGER

LÆS Danske Tom Oxager har jeg først opdaget for nylig. Det, der især har fanget mig ved hans bøger, er, at de foregår i Nordjylland med base i Sæby og Frederikshavn. De handler om en fiktiv politistyrke, der løser mange store svære sager, og som i de nyeste bøger af sikkerhedshensyn er flyttet ind på Flådestation Frederikshavn. I den seneste, jeg har læst, sænker forbrydere et skib på flådestationen for at komme styrken til livs.

Claus Gustafsen
chefsergent
Kontakt- og
Velfærdsbefalingsmand
OPLOG Frederikshavn

FORSVARET.TV

STOR EFTERSPØRGSEL PÅ FILM FRA EX-JUGOSLAVIEN

Der er langt imellem de gode indslag fra danske soldaters udsendelse til Balkan, men ind i mellem lykkes det.

AF MARTIN FINNEDAL/VFK

MEDIEARKIV

Forsvarets Mediearkiv bliver jævnligt af borgere i hele landet bedt om at finde optagelser fra danske soldaters udsendelse til Ex-Jugoslavien i 1990'erne. Mediearkivet har da også allerede lagt en række videoer op fra denne periode i Bosnien, Kosovo og Kroatien, men det drejer sig primært om korte indslag i magasinprogrammer som FLASH og et enkelt fuldt magasinprogram, BRIEFING 99-04 Balkan. Det fortæller arkivar Palle Petterson.

"Hvis vi skal tættere på dagligdagen for de udsendte, må vi ty til redigerede privatoptagelser fra lejrene. Her har vi da også C-Coy optagelser fra 1993 og 1994, samt D-Coy optagelser fra 1994 og 1995. Kvaliteten er dog ringe, da det materiale, Forsvarets Mediearkiv har, er på VHS-bånd. Jeg håber fortsat på at finde det i en bedre kvalitet," siger arkivaren.

Mediearkivet har fået tilbudt andre privatoptagelser fra Ex-Jugoslavien og dem tager man også med tak imod, men ofte indeholder de mange optagelser af meget privat karakter og egner sig derfor ikke til offentliggørelse på forsvaret.tv.

"Hvis vi skal foretage en redigering af det, vil det være for omkostningstungt, og de filmene personer har nok heller ikke forestillet sig, at det måske kunne ende på en offentlig portal. Derfor vil vi hellere finde og vise de færdige professionelle eller halvprofessionelle produktioner," fortæller Palle Petterson.

Sådan en har mediearkivet fået lov til at vise uden beregning. Det drejer sig om Mikael Kambers og Kim Grams Danskere i krig, der er fra 1992. Den er nået ud til over 40.000 seere og er blevet delt 50 gange, hvilket ifølge Mediearkivet er ganske tilfredsstillende. Der arbejdes derfor på at finde lignende videoer, der kan vise øjeblikke fra det store arbejde, danskere har bidraget med i den fredsbevarende proces. ■

DANSKERE I KRIG (1992)

Man kommer godt rundt blandt de over 800 danske soldater, der er udstationeret i Kroatien ved den serbiske grænse. Sidst i dokumentaren fortæller to overkonstabler om en oplevelse, hvor de kørte ind i en mine med et bæltkøretøj. Oplevelsen er stadig tæt på, og man mærker spændingen i luften. Produceret af Videografen for TV Syd. Foto/redigering: Kim Gram. Lyd: Søren Nielsen. Tilrettelæggelse: Mikael Kamber

<http://www.forsvaret.tv/#!/video/BOEDEF87>.

VELKOMMEN TIL JERES NYE DEBATSIDE

Vi åbnede i seneste udgave af Forsvarsavisen denne side, hvor du som læser og medarbejder får ordet. Fremover er der reserveret plads på "Læserne har ordet"-siden til dine og dine kollegaers holdninger, betragtninger, kritik eller spørgsmål, I gerne vil have svar på. Skriv dit indlæg til redaktionen på forsvarsavisen@mil.dk. Vi glæder os til at modtage det.

Det med småt: Indlæg må ikke overstige 1.800 tegn. Vi kan ikke garantere, at der bliver plads til alle indlæg, men vi prøver.

ER NYE KAMPFLY VIRKELIG VÆRD AT NEDLÆGGE FORSVARET OVER?

F-35 kommer til at udhule Forsvarets økonomi, og vi risikerer et ensidigt forsvar, hvor resten af Flyvevåbnet samt Hæren og Søværnet må se til fra landjorden - eller i værste fald fra jobcentret.

AF THOMAS WITTENBURG / SERGENT AF RESERVEN, FLYVEVÅBNET

Det danske forsvar er i dag mere et redskab i vore nære allieredes værktøjskasse, end en slagkraftig selvstændig kampstruktur. Der er ingen politisk vej uden om materielindkøb, der tilgodeser danske allierede. Men der mangler en debat om, præcis hvilken type værktøj, vi skal være i USA og NATO's værktøjskasse. Internt i Forsvaret argumenteres ofte for et dansk forsvar, der skal kunne det hele.

Med denne kampflyinvestering er det væsentligt at tage en åben debat, uden omsvøb og sarte nerver, om, hvordan fremtidens forsvar skal skrues sammen. Logikken bag F-35-indkøbet er forvirrende. Fly-

udviklingen er bagud og langt over budget. Så meget, at ingen kender prisen endnu.

F-35 skulle erstatte stort set alle andre kampfly i USA's arsenal, men flyet lever ikke op til ønskerne. Derfor udvikler man nye doktriner omkring flyet, der primært får funktion af flyvende sensor, med en række andre flytyper som støtte. Idéen er, at F-35 flyver forrest, uopdaget på grund af sine stealth-egenskaber, over fjendtligt territorie, spotter fjendtlige installationer og måludpeger for eksempelvis de F/A-18-fly, der kommer bagefter. Amerikanerne har arbejdet omkring begrænsningerne. Det kan Danmark ikke.

Vi burde diskutere, om danske fly skal flyve i A- eller B-kæden. Det har vi ikke

gjort. I stedet har vi kastet os i favnen på et teknologisk udviklingsprojekt uden at skele til, hvad flyet skal lave på dansk territorie. Vi har, med andre ord, købt et fly med det ene formål at udstationere det og dets piloter og støttepersonel alle andre steder end Danmark. Med ekstremt pres på personellet til følge.

I Danmark, hvor den primære funktion er at opretholde suveræniteten i dansk luft- rum, ville vi være lige så godt, eller måske bedre stillet med et billigere, mere manøvre- dygtigt og tungere bevæbnet fly.

F-35 kommer til at udhule Forsvarets økonomi, og vi risikerer et ensidigt forsvar, der kun akkurat har råd til at holde fly på vingerne, mens resten af Flyvevåb-

net, samt Hæren og Søværnet, må se til fra landjorden. Eller i værste fald fra køen på jobcentret. Er det virkelig det forsvar, vi ønsker for Danmark?

Tillykke med F-35. Gud se i nåde til os alle.

*Kære Thomas Wittenburg
Tak for dit debatindlæg. Forsvarschefen skriver om indkøb af nye kampfly på side 3. Forhåbentlig giver det svar på dit spørgsmål.*

VI HAR BRUG FOR DIG TIL AT FINDE FLERE SOM DIG

Vil du være Forsvarets ansigt udadtil og fortælle andre om, hvad det vil sige at uddanne sig og arbejde i Forsvaret?

Vi søger ambassadører, der har lyst til at deltage i markedsføringen af Forsvarets uddannelser primært på messer og på Instagram.

Læs mere og tilmeld dig på forsvarsambassadør.dk

AMBASSADØR
HOLDET

PROFILER

NÅR POLITIKER- SPROG BLIVER MILITÆRT

Gør politikersprog tilgængeligt for militær-folk. Det er den udfordring, Jan Toft har sagt ja til, når han i juli begynder i NATO's Internationale Militære Stab.

AF MORTEN JUST BRANDSTRUP / VFK

LEDELSE

At oversætte en tekst kan umiddelbart lyde som en overkommelig opgave. Men når det er NATO's politiske beslutninger inden for sikkerhedssamarbejdet, som skal oversættes til konkrete, militære løsninger, er udfordringen straks en anden. Men det er lige præcis den udfordring, Jan Toft har sagt ja til, når han i juli begynder som Director Cooperative Security i NATO's Internationale Militære Stab (IMS) og i samme omgang tillægges grad af generalmajor.

I IMS skal han stå i spidsen for en stab på omkring 50 mand, som hjælper militærkomiteen i NATO med at udmønte politikernes sikkerhedsmæssige ambitioner.

Alle skal være enige

I NATO træffes alle væsentlige politiske beslutninger efter konsensusprincippet. Samtlige medlemmer af det politiske beslutningsorgan Det Nordatlantiske Råd (kaldet Rådet) skal med andre ord være

enige. Rådets medlemmer, hvad enten det er på ambassadørniveau, forsvarsminister-niveau, udenrigsministerniveau eller endda statsministerniveau, er derfor allerede nået til enighed om en tekst, når den sendes videre til Jan Toft og hans stab i IMS. Men det betyder ikke, at forhandlingerne er færdige der.

"Ofte opstår der drøftelser og uenighed, efter de politiske forhandlinger i Rådet er forbi. Det sker jævnligt inden for alle områder i den militære søjle, når politiske tiltag og opgaver skal konkretiseres og oversættes til militær policy og sprog, og det dermed bliver mere klart, hvad det betyder for hvert enkelt land," siger Jan Toft.

Jan Tofts rolle bliver at koordinere aktiviteterne i staben og deltage i møder med den politiske side med henblik på dels at forstå de opgaver, der bliver udstukket og dels give input til, hvad der militært er muligt og forstandigt. Forhandlingerne i det daglige løses for det meste i arbejdsgrupper med medarbejdere fra staben og alle NATO's 28 nationer, som sammen prøver

at finde frem til et resultat, som alle kan blive enige om.

"Som udgangspunkt sidder jeg ikke med ved bordet i arbejdsgrupperne, men kan blande mig, hvis noget går helt i hårdknude. Så hvis det ikke kan lykkes på arbejdsgruppeniveau, kan jeg intervenere og eventuelt hive det op på et højere niveau," forklarer Jan Toft.

Ser frem til udfordringen

NATO's konsensusprincip kan ofte være en udfordring for forhandlerne, men Jan Toft ser kun frem til at kunne få lov til at fortsætte sin karriere i NATO-sporet, hvor han allerede har mere end otte års erfaring. En erfaring som han regner med kan komme ham til gode i den nye stilling.

"Jeg finder det udfordrende og spændende at kunne få noget til at lykkes i en organisation, hvor 28 lande skal blive enige. Der er en del kompromiser, der skal søges, så det gælder om at have god forhandlings-taktik og -teknik. Og så er det vigtigt at have et bredt billede af, hvad der rører sig på

andre områder. For når du sidder i en forhandling for at få noget godkendt, så kan man måske give sig lidt på et område, hvis man ved, at den anden part kan give sig lidt på et andet område," siger Jan Toft.

Et af områderne, som Jan Toft i sin nye stilling også får ansvaret for, er kapacitetsopbygning – altså at hjælpe mere eller mindre ustabile stater til ikke at falde sammen, så de ikke i fremtiden kommer til at udgøre endnu en sikkerhedsmæssig udfordring for alliancen. Her mener han, at Danmark kan drage fordel af hans kommende post.

"Set med danske briller er kapacitetsopbygning vældigt interessant. Som Taksøerapporten også peger på, er det et område vi kan og måske bør gøre mere ved. I den forbindelse er det smart at have en siddende centralt i NATO, som kan skubbe i den retning. Det er ikke, fordi det kræver det store skub, for det er allerede ved at bevæge sig i den retning. Men jeg kan formentlig være medvirkende til, at det kommer til at ske lidt hurtigere, og måske mere i den retning som danske interesser fordrer." ■

FLYVEVÅBNETS CHEFSERGENT ER NU TILTRÅDT

AF MARTIN FINNEDAL / VFK

UDNÆVNELSE

René Martin Hinrich er 1. juni tiltrådt – som den første af sin slags – i den nyoprettede stilling som Flyvevåbnets chefsergent.

Stillingen er oprettet med inspiration fra amerikanernes Sergeant Major of the Army og briternes Sergeant Major-rang. Den danske hær har allerede en hærchefsergent, Henning Bæk, der har bestridt po-

sten siden 1. december 2014. Jobbet som Flyvevåbnets chefsergent er kommet på baggrund af ønsket om at skabe en stærkere dialog mellem Flyvevåbnets medarbejdere og topledelse.

"Vi går en spændende tid i møde, hvor René blandt andet skal være med til skabe en stærkere dialog mellem vores dygtige medlemmledere og topledelsen i Flyvevåbnet," siger chefen for Flyverstaben, generalmajor M.A.L.T. Nielsen.

I hverdagen skal chefsergenten blandt andet have en finger på pulsen i forhold til, hvad der rører sig i mellemliderlaget i hele Flyvevåbnet. Han skal også holde flyverstabschefen opdateret om, hvilke udfordringer mellemliderlaget står med.

René Martin Hinrich er født i 1967 og har været i Flyvevåbnet siden 1987. Han har siden 2014 siddet i Udviklingssektionen, Planlægningsdivisionen, Flyverstaben og Værnsfælles Forsvarskommando. ■

INTERVIEW

En flyvsk drøm gik i opfyldelse

Efter syv gode år i Forsvaret satser Søren Vingborg Kristensen nu alt på at blive civil pilot. Forude venter to års dyr og krævende uddannelse, men enhver drøm har sin pris.

Søren Vingborg Kristensen

26 år gammel.

2009:
Student i Silkeborg, derefter værnepligtig ved Beredskabsstyrelsen Midtjylland.

2010 – 2011:
Hærens Sergentskole.

2011 – 2014:
Hærens Officerskole, Frederiksberg, derpå våbenkursus Oksbøl.

2015 – 2016:
Delingsfører og NK ved Marineeskadronen, opklaringsbataljon ved Gardehusaregimentet, Bornholm samt delingsfører ved Hærens Reaktionsstyrkeuddannelse.

P.t. tjenestefri fra Forsvaret siden april 2016, hvor han begyndte på uddannelsen til pilot ved Center Air Pilot Academy i Roskilde. Uddannelsen varer to år, koster 700.000 kroner, og man modtager S.U.

Bosat i Roskilde med sin kæreste, der er pilot hos Norwegian.

Har gemt seks udgaver af computerspillet Flight Simulator, som han spillede i sin barndom.

nemmelsen af et afgørende øjeblik – som at blive ramt af en forhammer.”

Eufori og hverdag

Han orienterede kolleger og chefer om sine planer lige efter nytår, og sidste hurdle var så den nødvendige ”medical” (flyvemedicinske lægeundersøgelse) på Flyvemedicinsk Klinik i Glostrup. Godkendelsen kom den 23. februar i år. Han stoppede i Forsvaret med udgangen af marts, begyndte på pilotuddannelsen den 5. april, og samme dag sad han i et fly med en instruktør ved sin side.

”Det var en euforisk følelse af, at nu sker det endelig, mens en milliard tanker gik gennem hovedet på mig. Jeg er lykkelig for at have valgt det, men jeg ville ikke være min tid i Forsvaret foruden. Den har givet mig tætte venskaber og lært mig ting, jeg kan bruge resten af livet,” siger han og peger på perfektionisme og stræben efter at gøre tingene med 100 procent engagement.

”Men der er også struktur og disciplin. Når jeg kommer hjem, er jeg ofte træt, og jeg har nogle gange lyst til at smide mig på sofaen i stedet for at læse. I Forsvaret lærte jeg at sætte delmål, gøre det overskueligt og håndterbart. Det er jeg sikker på, at jeg får stor gavn af de næste par år.” ■

AF SØREN RAVNSBORG FOTO: SARA SKYTTE

IDENTITET

Hvis realiseringen af en årelang drøm har et udtryk, kunne et bud være Søren Vingborg Kristensens begejstrede ansigt, mens han en sen solrig eftermiddag i juni viser rundt i en åben hangar i udkanten af Roskilde Lufthavn og taler sig varm om det halve dusin Piper Cadet og Warrior 2 flyvemaskiner, som hviler ud efter dagens dont.

”De har sjæl, de her maskiner. Og man skal ikke tage fejl. De kræver mindst lige så omhyggelig forberedelse og koncentration som en betydelig større maskine. Og når man sidder alene i sådan en oppe i luften, har man selv det fulde ansvar, ligegyldigt hvad der sker,” siger han og tilføjer:

”Dét, synes jeg, er vildt fedt.”

Den umulige drøm

For at forstå hans ildhu, skal vi tilbage til begyndelsen af 1990’erne, da Søren Vingborg Kristensen og familien steg på et fly med retning mod Cypern. Han fik lov at besøge cockpittet og blev så fascineret af piloterne og hele scenariet, at han med ét vidste, hvilken vej i livet han skulle. Og det var op gennem skyerne i en fnugfri uniform med pressefolder, man kan skære sig på. Der var blot en enkelt hage eller to ved drengedrømmen.

”Da jeg blev ældre, fik jeg at vide, at det var umuligt på grund af mit syn. Jeg bar briller, og så kunne det ikke lade sig gøre. Desuden var det vanvittigt dyrt. Så det var uden for rækkevidde, en utopi. Jeg skød det til side.”

I stedet for himlen valgte han jorden. Mens han var værnepligtig ved Beredskabsstyrelsen Midtjylland, besluttede han at forfølge

en karriere som officer i Forsvaret. Udsigten til en praktisk orienteret lederuddannelse trak i ham. Via Hærens Sergentsko-

Da jeg blev ældre, fik jeg at vide, at det var umuligt på grund af mit syn. Jeg bar briller, og så kunne det ikke lade sig gøre. Desuden var det vanvittigt dyrt. Så det var uden for rækkevidde, en utopi. Jeg skød det til side.

le kom han til officersskolen på Frederiksberg og blev siden delingsfører og kortvarigt NK ved Marineeskadronen på Bornholm.

Og forventningerne til Forsvaret som en arbejdsplads, hvor han kunne modnes som leder og få unikke oplevelser, blev til fulde indfriet.

”Med Marineeskadronen forsøgte vi at skabe en særlig korpsånd. Det handlede om stolthed. Vi havde et mål om at skabe Danmarks mest modstandsdygtige værnepligtige. Og det gjorde vi blandt andet ved, at hver fredag morgen tog vi ud til havet og sprang i. Om det sneede, føg eller regnede. At se en flok unge mennesker stå i iskoldt vand, mens chefen råber kampråb – og de elskede det – og at være leder og fører for dem var et privilegium og en oplevelse, jeg vil tage med mig videre. Det er noget, jeg er utrolig stolt af.”

Vendepunktet

Undervejs i forløbet fik han en laseroperation i øjnene, da kontaktlinserne var en kilde til dagligt besvær som soldat. Pilot-tankerne rumsterede fra tid til anden, og han henvendte sig blandt andet til den lokale flyverklub på Bornholm for at høre om mulighederne for licens. Men det var en sagte rumlen, for det fordrede fuld koncentration at være delingsfører.

I mellemtiden fik en begivenhed på privatfronten afgørende betydning. Kærligheden fik vinger, da han mødte sin nuværende kæreste for godt et års tid siden. Kæresten er selv uddannet pilot, og hans støtte gav næring til den hengemte drøm. Søren Vingborg Kristensen havde en lejlighed på Vesterbro i København, der kunne sælges med gevinst, resten kunne lånes i banken.

”Måske kunne det lade sig gøre alligevel. Alle de spil, jeg havde på min mobiltelefon, handlede om fly, og jeg tænkte, ”hvordan i alverden kunne du glemme det.” Det var for-

EN ANDEN VERDEN

KVAJEBAJER!

Fejl 40. Sådan omtaler IT-supportere problemer, hvor synderen sidder 40 cm fra skærmen. Men menneskelige fejl har eksisteret længe før computerens opfindelse – også militærhistorisk. Bagsiden er dykket ned i arkivet.

AGINCOURT (1415)

Sejren lå nærmest allerede i hænderne på den franske rigsstaldmester Charles d'Albret. Hans fjende – den engelske Kong Henry V – anførte en talmæssigt underlegen styrke, som desuden var noget nær udmattet og udsultet efter dagevis af march gennem Nordfrankrig. Da englænderne ikke desto mindre havde den frækhed at rykke frem syngende og med svingende faner, provokerede det Charles d'Albret i en sådan grad, at han befalede direkte frontalangreb – tværs igennem et veritabelt mudderbælte gjort til sumpområde af massiv regn. Hans rustningsbeklædte hær sad fast i muddret, hvor de var et let bytte for de engelske langbuer. De få soldater, der nåede i nærkamp, var for udmattede til at være en reel trussel.

Bonusinfo: Slaget ved Agincourt spiller en stor rolle i Shakespeares stykke "Henry V".

VASA (1628)

10. august 1628 fik den svenske Kong Gustav 2. Adolf sit ønske om et skib med to kanondæk og i alt 64 bronzekanoner opfyldt. Et voldsomt ambitiøst projekt. Og den tids mest frygtindgydende våben. Men glæden varede altså kort. Samtlige kanonporte var åbne, da Vasa stævnedes ud på sin jomfrurejse, og da en blid brise fyldte sejlene, krængede skibet så voldsomt, at vandet fossede ind på nederste kanondæk. De åbne kanonporte, decideret fejlkonstruktion, kongens utålmodighed og uheldsvangre tests, der ikke blev fulgt op på, kan tilsammen forklare forliset.

Bonusinfo: 95 procent af skibet er bevaret på Vasa-museet i Stockholm, der tiltrækker flere besøgende end noget andet skandinavisk museum.

LITTLE BIG HORN (1876)

Ikke bare én men adskillige fejltagelser førte til oberstløjtnant George Custers og det 7. Kavalleris berømte nederlag ved Little Big Horn. Custer var da også både notorisk forfængelig og udygtig. Fejl nummer et var, at han trods adgang til det nyudviklede Gatling-maskingevær valgte ikke at tage det med i sit angreb mod en indiansk koalition af stammerne Arapahoe, Lakota og Cheyenne. Dels mente han, maskingeværet ville sinke hans fremmarch, og dels mente han, at en så overlegen ildkraft ville gøre hans sejr mindre glørværdig. Da han desuden undervurderede fjendens antal (og i øvrigt ikke vidste noget om indianerens positioner), spredte han sine 647 soldater ud i mindre angreb, der var lette at nedkæmpe for de 1.500 indianere. 5 ud af 12 kompagnier blev udslettet. Såvel Custer som hans to brødre omkom.

Bonusinfo: George Armstrong Custer var op til 1960'erne kendt som en vaskeægte amerikansk helt.

HMS INVINCIBLE (1916)

I græsk mytologi omtales det som hybris, når man er for sejrssikker. HMS Invincible kan vel nærmest kaldes flådehistoriens Titanic. Ja, Titanic kunne godt synke, og nej, HMS Invincible var ikke uovervindelig. På ingen måde. Ved Slaget om Jylland i 1916 tog det otte år gamle skib en fuldtærf i et kanontårn, hvilket forårsagede, at ammunitionen eksploderede. I den engelske flåde havde skytterne nemlig den vane at hamstre granater. Man skulle i hvert fald ikke løbe tør! Skibet knækkede midt over og sank på kun seks minutter. Invincibles navngiver stod med andre ord ikke alene med skylden.

SPØRGSMÅL & SVAR

Hvad mener du om, at Forsvaret deltager i Copenhagen Pride?

"Det er helt udmærket. Jeg synes, det er fedt – og vigtigt – at vi er forskellige."

Hildebjørg

Chefsekretær
Arktisk Kommando

"Det støtter jeg fuldstændig op om. Vi har også bøsser og lesbiske i Forsvaret, så hvorfor skulle vi ikke også deltage i Pride?"

Brian

Kaptajn løjtnant, Søværnet
Sektionsleder, Maritime Operations
Arktisk Kommando

"Personligt er jeg bedøvende ligeglad med, om mine kolleger er bøsser, lesbiske eller noget helt tredje. Det er en privat sag, hvilken seksuel overbevisning, man tilhører. Derfor virker det lidt underligt, at ens arbejdsgiver markerer sig i forhold til medarbejdernes seksuelle tilhørsforhold."

Peter

SSG, LG
Udsendt med IOR Hold 3 til Irak

Læs mere side 8

Bliv ven med forsvaret på **Facebook**

PLANET STRUKT

ET TEGNESERIEUNIVERS AF DEN ANDEN VERDEN

SE - DE HAR DET SAMME PROBLEM SOM VI: ET STORT HAVOMRÅDE AT BESKYTTE... OG MEGET FÅ MIDLER AT GØRE DET MED...

HVAD MED AT SKABE NOGET STORT OG AFSKRÆKKENDE?

JA, LIGE PRÆCIS!